

No. 4

POLIINFO

list učenika i profesora Politehničke škole
a Politehnikai Iskola tanulóinak és tanárainak lapja

AKTUELNOSTI
PUTOVANJA
INTERVJUI
KULTURA
NAUKA
SPORT

januar 2009.

biseri sa časova

Tri stila grčke arhitekture su dorski, jonski i vektorski...

Uradili smo pola i po zadatka.

Jedno od najznačajnijih geografskih otkrića je kompas.

Pod rednim brojem B...

Line što znači red i type što znači slovo...

profesor: Šta se daje čoveku pre operacije?
učenik: Sinteza

profesor: Do you have pets?
učenik: I have cats.
profesor: Anything else?
učenik: Pa, imam i mrave u dvorištu!

profesor: Da li je neko od vas video albatrosa?
učenik: Šta video?! Jeo!!!
Juče je za večeru mama skuvala čorbu od albatrosa.

profesor: Šta je fortuna?
učenik: Restoran u Dudovoj šumi!

profesor: Ako je jedna tačka veća, onda je druga sigurno manja!

Dabogda ti periodni sistem ostao bez elemenata!

Na času obrade predloga,
profesor: Dajte mi jedan predlog.
učenik: Možemo li da idemo kući?

Filip Višnjić je bio slepi gusar.

Tri svetske vere su hrišćanstvo, islam i budalizam.

Deco, nemojte jesti sapun!

Kako se Nina zove?

I senatom se piše zajedno?

Deco, molim vas, boli me zub, ne mogu da gledam...

profesor: Molim te, prekini s pričom, udariću te sa časa!

profesor: Šta je melanholija?
učenik: Cecina pesma!

profesor: Šta je taština?
učenik: Ženina mama!

učenik: Profesore, šta je to oblutak?
profesor: Pa, to ti je ono, oblutak!

profesor: Da li se ti zoveš Nenad ili Nebojša?
učenik: Nenad.
profesor: Aha, Nebojša!

OKO ŠKOLE - AKTUALITÁSOK

4 - 9 str.

ZNAJJE PUTOVANJE - UTAZÁSOK

10 - 13 str.

COOLTURA - KULTÚRA

16 - 17 str.

PRIČAM VAM PRIČU - ELMONDOM A MESÉMET

18 - 21 str.

SPORT - SPORT

22 - 23 str.

RAZMIŠLJANJA - GONDOLKOZÁSOK

24 str.

S DRUGE STRANE NAUKE - TUDOMÁNY

25 - 27 str.

glavni i odgovorni urednik, urednik redakcije na srpskom jeziku: **Branka Jovičić**
urednik redakcije na srpskom jeziku, lektor i korektor: **Dijana Krtinić**
urednik redakcije na mađarskom jeziku, lektor i korektor: **Zita Kalman Cvijin**
tehnički urednik: **Tihomir Zoraje**
likovni urednik: **Mirjana Mitrić**
fotografija: **Iso Planić, Ivana Mamužić**
unos teksta: **Branka Jovičić, Silard Erdelji**

Štampa:

Grafička radionica Politehničke škole

Tiraž:

1000 primeraka

Štampano: januara 2009.

ИНТЕРВЈУ: ДИРЕКТОР ПАВАО БЕШЛИЋ

Политехничка школа има богату традицију, а ново време пред њу је поставило нове захтеве које она успешно савладава.

Разговарали смо са директором школе како бисмо се информисали о свему што се у школи дешава, као и о плановима за будућност.

Како тече реформа средњег стручног образовања у нашој школи?

Наша школа укључена је у реформу средњег стручног образовања од њеног увођења 2003. године. Тада смо на основу огледног образовног профила монтер суве градње уврштени међу педесет пет школа Србије у програм реформе који подржава и ЕУ под називом CARDS – 1. Са образовним профилем тапетар – декоратер наставили смо учешће у реформи у оквиру програма CARDS – 2. На захтев *Потисја* из Кањиже члана групе *TONDACH*, били смо носиоци послова на увођењу огледног образовног профила кровопокривач. Планови и програми образовања у огледним, односно реформисаним образовним профилима, прилагођени су савременим технологијама и захтевима привреде са циљем да буду привлачнији за ученике и да ученици буду оспособљени да примењују своја стечена знања и вештине. Наши професори стручних предмета веома су активно учествовали у изради свих огледних планова и програма по којима образујемо ученике. Сви професори који предају огледним одељењима имају обавезу да преко школских и републичких координатора достављају мишљења о наставним садржајима и иницирају евентуалне измене. Пратимо кретање ученика по завршетку наше школе у погледу настављања школовања или запошљавања. Сарађујемо са социјалним партнерима сагледавајући њихове потребе за кадровима те у складу са тим сазнањима планирамо упис ученика производних занимања, реализујемо практичну наставу, опремамо школске радионице савременим материјалима и потребним алатима и машинама, обезбеђујемо стипендије и кредите за ученике.

Који нови образовни профили су уведени ове 2008/2009. године?

Познати смо као школа која је у последње време увела велик број нових образовних профила како бисмо ученицима омогућили већи избор атрактивних занимања потребних привреди ради њиховог лакшег и бржег запошљавања.

Од ове школске године у подручју рада геодезија и грађевинарство образујемо ученике у два нова образовна профила:

- архитектонски техничар и

- руковалац грађевинском механизацијом.

Образовни профил архитектонски техничар је после укидања пре тридесетак година поново уведен школске 2007/2008. године у пет школа, али сада као огледни, и наравно, са реформисаним планом и програмом. Ми смо ове школске године уписали прву генерацију на мађарском наставном језику, а следеће ћемо на српском, и тако даље наизменично. Овај образовни профил је у грађевинарству увек био најатрактивнији, па је тако и сада у нашу школу привукао најбоље ученике.

По први пут се у нашој школи образују и руковаоци грађевинском механизацијом. То је трогодишњи образовни профил уведен на захтев грађевинских фирми у нашем региону којима су потребни радници овог

занимања.

У нашој школи протеклих година била је организована едукација наставника. Какви су планови за будућност?

Опредељење наставника наше школе било је укључивање у реформу средњег стручног образовања од њеног почетка. То је подразумевало обавезу сталног стручног усавршавања за примену нових наставних метода и технологија.

Тако је у нашој школи организована обука наставника практичне наставе за тапетаре – декоратере у првом и другом разреду, а предстоји обука за трећи разред. Ову обуку изводи партнер из Аустрије, а финансира Програм реформе средњег стручног образовања.

У организацији школе организоване су едукације за:

- активну наставу,

- одељенске старешине,

- ARCHICAD .

Одређен број наставника едукован је за рад у огледним одељењима, а наш задатак је да они даље обучавају остале наставнике који раде у огледним одељењима, како би успешно реализовали постављене циљеве образовања.

У свим школама, па и у нашој, приметан је пораст насиља. Постоји ли намера да се наша школа укључи у пројекат *Школа без насиља*?

Констатацију да је насиље у школама присутно доказују како спроведена истраживања, тако и свакодневна дешавања. Познато ми је да су три основне школе из суботичке општине укључене у пројекат *Школа без насиља* који у основним школама спроводи UNICEF у Србији, те према томе средње школе нису обухваћене овим пројектом.

Насиље у школама брига је свих институција чија је надлежност решавање проблема насиља као што су Министарство унутрашњих послова, Центар за социјални рад, здравствена служба, представници локалне заједнице, а највећа одговорност је пре свега на запосленима у школама и родитељима ученика. Министарство просвете је 2007. године објавило протокол о заштити деце и ученика од насиља на основу кога је свака школа у обавези да формира тим за заштиту ученика од насиља.

Важно је истаћи да је циљ унапређивање квалитета живота ученика у школи стварањем безбедне средине за живот и рад ученика. Ово је могуће реализовати стварањем климе толеранције и уважавања, укључивањем свих запослених, ученика и родитеља као и спровођењем процедура и поступака у ситуацијама насиља. Верујем да ће се насиље у нашој школи смањити формирањем Тима за заштиту ученика.

Почетком школске године у школи је отворен интернет кафе. Реакције ученика су одличне. Како је до тога дошло?

Идеја о опремању просторије где ће ученици моћи да користе интернет потекла је од Ученичког парламента, а иницирао ју је њихов представник на Школском одбору. Пресељењем кантине указала се прилика за реализацију ове идеје, тако да су ученици добили могућност да на користан и за њих привлачан начин утроше своје слободно време. На опште задовољство, интересовање ученика је велико, тако да је интернет кафе препун од ујутро до увече.

Надамо се да ће сличних идеја и иницијатива бити и убудуће. Да би се ђацима пружио све оно што им је потребно, неопходно је да се иде у корак са временом. Само тако моћи ћемо да разумемо младе и њихове потребе.

редакција

BEŠLIĆ PAVAÓVAL, A POLITECHNIKAI ISKOLA IGAZGATÓJÁVAL

A Politechnikai Iskola amellett, hogy gazdag múlttal rendelkezik, az újabb idők újabb kihívásaival is képes megbirkózni!

Éppen ezért e téren a legkompetensebb egyéntől, iskolánk igazgatójától, Bešlić Pavaótól kérünk tájékoztatót mindarról, ami iskolánkban történik.

-Hogyan folyik a középfokú oktatási reform?

Iskolánk ebbe a reformba a 2003-as évban kapcsolódott be. Ekkor a kísérleti oktatási profil alapján a szárazépítő tagozatot Szerbia ötvenöt iskolája közé sorolták be, melyet az EU támogat, és CARDS – 1 néven vált ismertté.

A kárpitos – dekoratív szakkal csak folytattuk a reform programban való részvételt – CARDS – 2 néven.

A kanizsai Potisje igényére a TONDACH csoporttal a tetőfedő kísérleti tagozatot is bevezettük.

A programok és a tervek a kísérleti tagozatokban, illetve a reform oktatásban, a korszerű technológiai és gazdasági követelményeknek felelnek meg.

Az elsődleges cél, hogy a tanulók számára vonzóbbá tegyük az oktatást, és hogy elméleti tudásukat a gyakorlatban is alkalmazni tudják.

A szaktantárgyakat oktató tanáraink aktívan részt vettek, a kísérleti tagozatok tervének és programjának kidolgozásában, melyek szerint diákjaink elsajátítják tudásukat.

A kísérleti tagozatok tanárainak kötelessége, hogy iskolai és köztársasági szinten is nyilvánítsa véleményét a tanítási témákkal kapcsolatban, a hiányosságokon változtasson.

Az iskola befejezése után is nyomon követjük diákjaink életét: iskolázását, munkahelyen való elhelyezkedését. Jó kapcsolatot létesítettünk a szociális partnerekkel, megtudva tőlük, hogy milyen munkaerőre van szükség. Ehhez igazítjuk az iskolánkban megnyíló szakok létesítését. Megszervezzük a gyakorlati oktatást, jól felszerelt iskolai műhelyeket létesítünk korszerű anyagokkal, szerszámokkal, gépekkel.

Ösztöndíjakat és kölcsönöket biztosítunk diákjaink számára.

-A 2008/2009-es évben milyen újabb oktatási profilokat vezettek be?

-Iskolánk az utóbbi időben azzal is ismertté vált, hogy számos új oktatási profilt vezetett be, lehetővé téve ezzel, hogy mind nagyobb legyen a választék az atraktívabbnál-atraktívabb foglalkozások kiválasztásában, hogy a munkaerőpiacon mind könnyebb legyen az elhelyezkedés.

Ettől az iskolától a geodézia és az építészet körében két oktatási profilt is képesítünk:

- Műépítész technikus
- Építőipari gépkezelő

A műépítész technikus szak harminc éve szűnt meg, hogy 2007/2008-as iskolaévben ismét öt iskolában megnyíljon, de most mint kísérleti tagozat, reformújításokkal, programmal. Ebben az iskolaévben az első generáció magyar nyelven nyílt meg, a következő évben szerb nyelven fog.

Ez így fogja változtatni egymást.

Az építészetben ez az oktatási profil mindig nagy képzelőerőt igényelt, így ehhez híven most is a legjobb diákok kerültek erre a szakra.

Első ízben történt iskolánkban, hogy megnyílt az építészetben alkalmazott gépek kezelésére egy új szak. Három évig folyik itt az oktatás, ami a környékünkön lévő építészeti vállalatok igénylésére jött létre.

Iskolánkban az elmúlt években számos továbbképzés volt a tanárok részére.

-Mik a további tervek?

-Tanáraink bevonása a középfokú oktatási reformba már a kezdetektől megtörtént.

Ez magába foglalta az állandó továbbképzést, új tanítási módszerek, technológiák alkalmazását.

Iskolánkban megszervezték a gyakorlati oktatást végző tanáraink részére a TAPÉTÁZÓ-DEKORATÓR szakon, az első és a második osztályban tanítóknak a továbbképzést. A harmadik osztályban tanítók számára majd ezután szervezik meg.

Ezt a továbbképzést ausztriai partnereink közreműködésével valósíthatjuk meg, amit Reform Program pénzel.

Az iskola keretein belül a következő képzések valósultak meg:

- aktív tanítás
- osztályfőnöki tanítás
- ARCHICAD

Néhány tanár továbbképzésen vett részt, akik a kísérleti osztályban tanítanak, hogy később tudásukat továbbadhassák a többieknek, megvalósítva a kitűzött célokat. A többi iskolához hasonlóan, nálunk is megnőtt az erőszak.

-Fennáll-e az a lehetőség, hogy bekapcsolódjunk ISKOLA ERŐSZAK NÉLKÜLI PROGRAMBA?

-Hogy iskolánkban az erőszak jelen van, erre bizonyítékul szolgálnak a felmérések és a mindennapos esetek.

Tudomásom van arról, hogy Szabadka Község területéről három általános iskola is bekapcsolódott az ISKOLA ERŐSZAK NÉLKÜLI PROGRAMBA.

Az általános iskolákban UNICEF Szerbiában valósítja meg e feladatokat. A középiskolákban e programok még nincsenek megvalósítva.

Az iskolában való erőszak mindazon intézményeknek okoz problémát, akiknek az a feladata, hogy azokat megszüntessék, megoldják, mind pl. a Belügyminisztérium, Szociális Központ, Egészségügyi Központ, Helyi Közösségek.

Legnagyobb felelősség az iskolában dolgozókat és a gyermekek szüleit terheli.

Az Oktatásügyi Minisztérium 2007-ben megjelentetett a gyermekek és tanulók védelmére szóló szabályzatot, mely alapján minden iskola kötelezettsége, hogy egy olyan csoportot hozzon létre, mely megvédi a diákokat az erőszaktól.

Célunk ezzel, hogy jobb életfeltételeket biztosítsunk tanulóink számára, úgy, hogy az egész iskolát bevonjuk ebbe a folyamatba, a szülőkkel karöltve.

Remélhetőleg ezekkel az intézkedésekkel az erőszakos viselkedések a minimálisra csökkennek!

Évkezdéskor iskolánkban megnyílt az Internet Kávézó. A tanulók elégedettséggel fogadták.

-Hogyan született meg ez az ötlet?

Az Internet Kávézó ötlete a Diákparlament képviselőitől ered, amit az Iskolaszék elfogadott.

A tanulók így szabadidejüket hasznosan tölthetik ki. Nagy az érdeklődés a tanulók részéről, bizonyítja ezt az a tény, hogy reggeltől estig tele van az Internet Kávézó.

Reméljük, hogy még több ehhez hasonló ötlet fog megszületni!

Hogy megteremthessük mindazokat a feltételeket, melyek a mai időkben elengedhetetlenül szükségesek a diákok számára, haladnunk kell a korrallal. Csak így tudjuk majd a fiatalokat megérteni – hisz az ifjúság a jövő záloga, ígérete, biztosítéka!

U ŠKOLU UVEDEN ISO STANDARD

Nastavničko veće Politehničke škole se, zajedno sa direktorom, opredelilo da uvede sistem menadžmenta kvalitetom (ISO 9001) kako bi se obezbedio opstanak i jačanje ugleda škole. Formiran je tim za uvođenje ISO standarda koji čine: Olga Juhas Damjanović (predstavnik rukovodstva za kvalitet), Isidora Dokić, Silvia Patarčić Juhas, Aranka Laslo i Čongor Nađ.

Cilj uvođenja ISO standarda je organizovanje rada škole na sistematičan i transparentan način, uz primenu i poštovanje zakonskih obaveza i stručnih zahteva. Postavljen je zahtev da se učenicima pruži odgovarajući nivo opšte kulture i stručnog znanja koji će oni koristiti u daljem školovanju ili radu u struci. Stvaranjem takvog sistema ustanovljava se klima u kojoj se učenici obrazuju i vaspitavaju da budu stručni, odgovorni i komunikativni mladi ljudi, sposobni da traže i nađu svoje mesto u društvu. Članovi tima prošli su tri interne obuke na kojima su upoznati sa osnovama sistema menadžmenta kvalitetom i postupkom interne provere ispunjenosti zahteva ISO u školi.

Politehnička škola zadovoljila je zahteve SRPS ISO 9001: 2001, što je utvrđeno eksternom proverom 19. i 20. juna 2008. godine od strane certifikacione kuće *Certop* iz Budimpešte. Od školske 2008/2009. Politehnička škola je nosilac sertifikata.

Isidora Dokić, sekretar škole

ISKOLÁNK BEVEZETTE AZ ISO MINŐSÉGIRÁNYÍTÁSI RENDSZERT

A Politehnikai Iskola Tantestületi gyűlése, az iskola igazgatóját beleértve, úgy döntött, hogy minőségirányítási rendszert (ISO 9001) vezet be az intézmény fennmaradásának, valamint tekintélye növelésének érdekében. E célból alakult meg az ISO rendszert bevezető minőségügyi team, melynek élén az igazgató által kinevezett minőségirányítási megbízott Juhas Damjanović Olga áll, azzal a feladattal, hogy a Politehnikai Iskolában a SRPS ISO 9001:2001 rendszer működését biztosítsa.

A minőségirányítási rendszer bevezetésének célja abban áll, hogy az iskola munkájának szervezettsége rendszerezett és transzparens (áttekinthető) legyen, alkalmazva és tiszteletben tartva úgy a törvényes előírásokat, mint a szakmabeli követelményeket, alkalmazva és állandóan fejlesztve az ISO 9001 alapelveit. Alapkövetelmény, hogy a tanulóknak megfelelő szintű általános kultúrát és szakmai képzettséget nyújtunk, amelyet ők majd a továbbtanulás vagy a szakmában való elhelyezkedés során fel tudnak használni. E rendszer létrehozásával olyan légkör alakul ki, melyben a tanulók képzése és nevelése arra irányul, hogy ők szak-képzett felelősségteljes és kommunikatív fiatalokká váljanak, képesek arra, hogy keressék és megtalálják helyüket a társadalomban.

Az ISO rendszert bevezető minőségügyi team tagjai: Juhas Damjanović Olga, Dokić Isidora, Patarčić Juhas Silvia, László Aranka és Nagy Csongor.

Az ISO követelményeinek teljesítését ellenőrző belső auditorok, a minőségügyi team tagjai mellett, még: Nemčev Trajer Suzana, Maravić Suzana és Bašić Palković Klaudia.

Az ISO 9001-es rendszer bevezetésében és a dokumentáció kidolgozásában a minőségügyi teamnek nagy segítségére volt Horvát Tibor, a kanizsai „ConsAct” d.o.o. konzultációs ház képviselője. A minőségügyi team tagjai elvégeztek három belső tanfolyamot, melyeken megismerkedtek a minőségirányítási rendszer alapjaival, valamint az ISO szabvány követelményeinek való megfelelést ellenőrző belső audit eljárással. A minőségirányítási rendszer bevezetésének teljes folyamata hozzávetőlegesen fél évig tartott. A minőségügyi team, valamint az iskola többi alkalmazottjának törekvése meghozta gyümölcsét. A Politehnikai Iskola kielégíti a SRPS ISO 9001:2001 rendszer követelményeit, amit a 2008. június 19-20.-ai külső ellenőrzés igazolt. A külső ellenőrzést a budapesti „Certop” termék- és rendszer-tanúsító ház végezte.

A Politehnikai Iskola tehát a 2008/2009-es iskolaévtől kezdve tulajdonosa a SRPS ISO 9001 :2001-es tanúsítványnak.

Isidora Dokić, az iskola titkára

NOVI SMER ZA ARHITEKTONSKE TEHNIČARE I KROVOPOKRIVAČE

Stručno osposobljavanje budućih arhitektonskih tehničara i krovopokrivača sprovodi se u okviru dva nova smera na području rada građevinarstva i geodezije u Politehničkoj školi u Subotici.

Ovo proširenje stručne palete sa pomenute dve struke nije rezultat slučajnog odabira, već pomnog praćenja savremenih promena kako u samoj struci, tako i na tržištu, te uvažavanja potreba i želja učenika i roditelja.

Privredni činioци zastupljeni u građevinarstvu, bilo da se radi o izradi projekata ili izvođenju radova, očekuju da budući zaposleni poseduju stručno znanje u pogledu novih postupaka i metoda, te potrebnu praksu. Važno je da se obrati pažnja na to da li učenici žele da nastave dalju obuku ili žele da se bave samostalnom privrednom delatnošću, jer je veliki broj mladih koji žele da izgrade samostalnu karijeru.

Naša škola nastoji da ispuni ova očekivanja upravo pokretanjem pomenuta dva smera.

Obučavanjem arhitektonskih tehničara zadovoljava se potreba za kadrovima koji se bave izradom projekata, dok se krovopokrivači bave izvođenjem građevinskih radova.

Mario De Negri, profesor stručnih predmeta

OBJEKAT U DVORIŠTU ŠKOLE

Nakon višemesečnih radova završena je adaptacija objekta u dvorištu škole od oko 170 kvadratnih metara, namenjena učenicima pejzažne arhitekture. U prizemlju se nalazi učionica povezana sa staklenikom, kao i kabinet za pripremu nastavnika. U potkrovlju će biti biblioteka i čitaonica sa oko 60 kvadratnih metara - rekla nam je Ljubica Dašić, profesorica stručnih predmeta.

Važno je da napomenemo da su grube radove radili profesionalci, a učenici naše škole: građevinci, zidari, keramičari, moleri, monter suve gradnje i stolari, uradili su sve ostalo i u praksi primenili znanja stečena u ovoj školi.

redakcija

УЗ ИНТЕРНЕТ У СВЕТ

У нашој школи је на иницијативу Ученичког парламента у октобру отворен интернет кафе, уз подршку директора, професора и родитеља. Рачунари су купљени од школског новца који су ученици зарадили на практичној настави и од новца који су родитељи уплатили ради побољшања школског стандарда, тзв. уписнине. Интернет кафе уредили су сами ученици - будући керамичари, молери и столари. Захваљујући томе, инвестиције су биле јефтине и лакше

оствариве. Ученици на располагању имају шест рачунара, али ће се кафе, уколико буде било потребе, проширити. Судићи по првим реакцијама ученика и гужви која влада у кафеу, за то ће, свакако, бити прилике. Да не буде забуне, важно је да кажемо да у овом кафеу нећете добити кафеу (можете је узети сами на оближњем аутомату), али вас чека обиље информација, па - сурфujte! Користите интернет и – ваш је цео свет!

редакција

SZARVAS GÁBOR NYELVMŰVELŐ NAPOK

2008. október 9-én, csütörtökön Adán beszédverseny zajlott. Résztvevői a magyar tagozatos középiskolások voltak. A Politechnikai Iskolát két tanuló képviselte: Smidt Tímea és Nagy Tímea.

A verseny két részből állt. Az első feladat az volt, hogy egyperces, szabadon választott prózai szöveget kellett fejből elmondani. A második körben a versenyzők a helyszínen kaptak egy szöveget, melyet tíz perc olvasás után

fejből kellett visszamondaniuk. Ebben az évben az internettel kapcsolatos szöveget kaptak a versenyzők, mely a fiatal és az idősebb generáció számítógéphez való viszonyát taglalta.

A zsűri első, második, harmadik és különdíjat osztott ki. Iskolánk elismerő oklevéllel távozott. A babérokat a gimnazisták aratták le.

EXSPECTO

Fondacija mentalne higijene *Exspecto* već drugu godinu za redom organizuje posete izložbi *Metamorphosis* za učenike završnih razreda osnovnih i srednjih škola. Ova interaktivna izložba namenjena je prevenciji narkomanije, sa ciljem da se mladi informišu i upoznaju sa problemom i posledicama narkomanije, kako bi im se pomoglo da formiraju stavove o ovoj temi, kao i da se znanjem i informisanošću zaštiti upravo ovaj, drogi najizloženiji deo populacije.

Završni treći i četvrti razredi naše škole su tokom prvog polugodišta posetili ovu izložbu tokom koje su, uz stručno vođenje animatora (uglavnom psihologa i pedagoga), imali priliku da se upoznaju sa različitim životnim pričama bivših zavisnika, procesom stvaranja zavisnosti, mehanizmom delovanja droga, njihovim upornim uticajem na konzumu-

menta, ali i na njegovu porodicu i blisko okruženje. Izložba je raspoređena u pet soba, a svaka soba predstavlja posebnu tematsku celinu koja tretira neki aspekt

Poseta Centru za narkomaniju pružila mi je odgovore na mnoga pitanja u vezi sa narkomanijom kod nas i u svetu. Saznao sam dosta o različitim vrstama narkotika i opijata, tj. o njihovom delovanju na telo i psihi čoveka. Najveću pažnju privukla nam je knjiga o životima narkomana. U njoj se nalaze porodične slike ovih ljudi od njihovog rođenja do smrti. Verno su predstavljene faze kroz koje su narkomani prolazili dok su konzumirali narkotike. Ova poseta mi je veoma mnogo pomogla da shvatim kakav je život narkomana i šta je ishod ovakvog načina života - rekao je Ognjen Ivić, učenik HT 4/3 odeljenja i predsednik Učeničkog parlamenta.

ili problem zavisnosti. Izložba je multimedijalnog tipa (albumi sa fotografijama, kratki filmovi, zvučni efekti, intervjui, dokumenti, lične stvari narkomana).

Osim stalne interaktivne izložbe *Metamorphosis*, fondacija bavi se i individualnim grupnim konsultacijama, organizuje interaktivne psihološke radionice i grupe samospoznaje. Fondacija, takođe, organizuje i filmski klub u kojem jedanput mesečno možeš da pogledaš umetnički igrani film koji ti može približiti različite aspekte problema mentalnog zdravlja, a nakon projekcije sledi razgovor o temi. Detaljnije informacije o fondaciji *Exspecto* možeš naći na sajtu: www.exspecto.org.rs, a ukoliko imaš neko pitanje, možeš im se javiti i preko mejla: exspecto@tippnet.rs. Bolje da pitaš na vreme!

Dijana Živanović, psiholog

РЕПУБЛИЧКО ТАКМИЧЕЊЕ ГРАФИЧКИХ ШКОЛА

Ove godine je održano 13. republičko takmičenje grafičkih škola u Subotici od 3. do 5. maja 2008. Iz našeg, ГФТ 4/6 одељења, учествовале су Енике Шпигел и Тина Браими. У раду су нам много помогли наши професори Тихомир Зораје и Мирјана Митрић.

Takmičenje se sastojalo iz dva dela - testa i praktičnog dela u okviru kog smo dobili zadatak da izradimo plakat za Olimpijske igre.

Нас две смо међу првима предале завршене радове. У вечерњим часовима организована је додела диплома у хотелу Галерија. Док смо ишчекивали резултате такмичења, били смо веома узбуђени. Убрзо смо сазнали да је Енике Шпигел освојила прво, а Тина Браими четврто место, а као група смо заузели прво место. Ово такмичење ће нам заувек остати у лепом сећању.

Тина Браими и Енике Шпигел, ГФТ 4/6

EXSPECTO

Az elemi és középiskolák végzős tanulói részére az „Exspecto” mentális higiénia alapítvány már második éve tanulmányi látogatást szervez a „Metamorphosis” című kiállításra. Ennek a drogprevenció interaktív kiállításnak a célja, hogy a fiatalok megismerkedjenek a drogproblémával és annak következményeivel, továbbá, hogy segítse a fiatalokat, hogy véleményt alkossanak erről a témáról és, hogy a megszerzett tudás és információk segítségével megvédje pont ezt a legsebezhetőbb részét a lakosságnak.

Iskolánk végzős tanulói (harmadikosok és negyedikesek), az első félévben meglátogatták ezt a kiállítást, amelyen

szakemberek kíséretében (pszichológus és pedagógus) megismerkedhettek a volt drogfüggők élettörténeteivel, a drogfüggőség kialakulásával, a drogműködésének mechanizmusával és annak romboló hatásával a fogyasztóra, valamint a családjára és közeli környezetére nézve.

A kiállítás öt különböző helyiségben van felállítva, ahol minden helyiség egy különleges tematikai egységet alkot, amely a függőségnek egy-egy aspektusával, vagy problémájával foglalkozik. A kiállítás multimédiális jellegű (fotóalbumok, rövidfilmek, hang effektusok, interjúk, dokumentumok és drogfüggők személyes tárgyai).

A „Metamorphosis” állandó interaktív kiállítás tárlatán kívül, ez az alapítvány

foglalkozik még személyes és csoportos konzultációkkal, valamint interaktív pszichológiai műhelyekkel és önismereti csoportokat szervez. Úgyszintén egyszer havonta, filmklubot szervez, ahol egy művészi alkotású játékfilmet lehet megnézni, amely a mentális egészség problémáinak különböző aspektusait világítja meg. A vetítés után a témáról beszélgetnek.

Részletesebb információ az „Exspecto” alapítványról a www.exspecto.org.rs oldalon található. Amennyiben kérdésed van, a következő e-mailon jelentkezhet: exspecto@tippnet.rs Jobb, ha időben érdeklődsz!

Szerkeztette:

Dijana Živanović

Fordította: Nagy Debóra

MLADI VOLONTERI

Nakon što su moleri i keramičari Politehničke škole okrečili i postavili pločice u vrtiću Zeka u Mesnoj zajednici Gat, upravnica vrtića tražila je pomoć od škole u oslikavanju četrnaest praznih

površina u dvorištu vrtića. Zidovi ovog vrtića više godina su bili beli. Naši grafički dizajneri, tačnije prva grupa razreda GFT 3/15, sa nastavnicom Mirjanom Mitrić, prihvatila se zadatka, nakon što su na časovima praktične nastave napravili skice i finalna rešenja ilustracija za zidove vrtića. Naša grupa je 16. oktobra 2008. ukasila zidove ilustracijama životinja. Deca i njihovi roditelji bili su oduševljeni.

Rad grupe bio je volonterski. Vrtić je obezbedio farbu, četke i ostatak materijala, čak i doručak, a učenici su mešali farbu koja se na njihovu nesreću nije mogla skinuti sa obuće i odeće (u vidu fleka na

majicama, farmericama i patikama).

Učenici su se se zabavili i ujedno učinili dobro delo. Posao su obavili odlično, iako im to nije struka.

*Aleksandra Dević i
Ivan Blesić GFT 3/15*

KÖZTÁRSASÁGI NYOMDAIPARI VERSENY

A GFT 4/6 a nyomdaipari terméktervező technikus osztály tanulói Braimi Tina és Spigel Enikő 2008.08.09. részt vettek a 13. köztársasági versenyen, melyet a grafikus iskolák tanulói részére szerveztek. Ezt hosszú felkészülés előzte meg, melyben nagy segítségünkre voltak tanáraink, Zoraje Tihomir és Mitrić Mirjana.

A verseny idén a mi iskolánkban zajlott. Az első nap, 8-án, a verseny ünnepélyes megnyitóval kezdődött, majd a versenyzők megírták a tesztet. Ez után kicsit megkönnyebbülve, de még mindig

izgatottan hazamentünk és készültünk a következő napra.

9-én kisebb bonyodalmak leküzdése után sikerült elkezdenünk a verseny gyakorlati részét.

A feladat a pekingi olimpia plakátjának megtervezése volt, ennek kivitelezésére 4 órát kaptunk. Segítségül kaptunk útmutatót és képeket. Elsőként adtuk át munkáinkat, és ezután már megnyugodva, azzal a tudattal, hogy mi már megtettünk mindent, ami tőlünk telt, hazamentünk, és kezdtünk készülni az esti ünnepélyes díjátadóra.

A díjátadó a Galeria hotel nagytermében volt megtartva. A díjak átadását egy vacsora előzte meg. A díjak kiosztása közben újból izgalom öntötte el a versenyzőket, és amikor a mi szakunk eredményeit hirdették, nagy örömmel hallottuk, mint csoport az első helyet értük el, ráadásul az egyéni kategóriában. Spigel Enikő vitte el az első helyezést, Braimi Tina a negyediket.

Ezután besöpörtük a gratulációkat és elégedetten tértünk haza. Ez a verseny mindkettőnknek örök emlék és tapasztalat marad!

*Spigel Enikő és
Braimi Tina GFT 4/6*

NOVI PREDSEDNIK ĐAČKOG PARLAMENTA INTERVJU: OGNJEN IVIĆ

Utanačiti termin za susret sa novim predsednikom Učeničkog parlamenta, Ognjenom Ivićem, bilo je veoma teško. Ipak, nekako smo se usaglasili i porazgovarali...

Koji si smer?

Idem u HT 4/3 odeljenje, dakle, tehničar hidrogradnje.

Kada si se učlanio u Učenički parlament?

Član sam Učeničkog parlamenta još od prvog razreda srednje škole.

Kada si postao predsednik Učeničkog parlamenta?

Prošle školske godine bio sam u užem izboru za predsednika, a ove godina sam većinom glasova i izglasan za predsednika.

Da li se mišljenje članova Učeničkog parlamenta i tvoje mišljenje uvek podudaraju ili ponekad ima nesuglasica? Ukoliko ima, kako uspevate da se dogovorite?

Moje mišljenje i mišljenja ostalih članova parlamenta ponekad su identična, a ponekad ne. U situaciji kada nam se mišljenja

razmimoilaze, dolazi do glasanja.

Koliko članova ima Učenički parlament?

Ukupno nas ima oko 80, ali predstavnika parlamenta ima samo 15, a od toga su njih petoro potpredsednici.

Kada se sastajete?

Sastaju se samo predstavnici parlamenta dva do tri puta godišnje, ali i kada se ukaže potreba za sastankom.

Šta ste do sada uradili za našu školu?

Ove školske godine izborili smo se za internet kafe i za promenu kantine.

Koji su vam dalji planovi za poboljšanje uslova rada u školi?

Za sada ne bih o daljim planovima, ali promena će svakako biti...

Ovo ti je poslednja godina u srednjoj školi, šta dalje?

Planiram da idem na fakultet, ali ako mi se ukaže prilika da postanem predsednik države, ne bi mi smetalo...(smeh)

Hvala ti puno, Ognjene, nadamo se ca ćeš se uspešno boriti za poboljšanje uslova rada u školi. Želimo ti puno sreće na fakultetu...

SAJAM CVEĆA

Poseta Sajmu cveća *Hortus Hungaricus* u Sigetsentmiklošu pored Budimpešte, organizovana je 20. septembra 2008. godine za učenike TPA 3/11, VT 3/1 i VT 3/2. Sajam smo posetili u pratnji naših odeljenskih starešina, Neđe Bajić, Mirjane Franković i Iboje De

Negri, kao i profesora stručnih predmeta, Vesne Bungin i Mire Šečerov.

Ovaj sajam je međunarodnog karaktera, te su na njemu učestvovali mnogi izlagači. Imali smo priliku da vidimo izložbu rezanog cveća od kojeg su napravljeni veoma neobični i zanimljivi aranžmani, kao i izložbu saksijaskog cveća i drvenastih sadnica. Pažnju su nam posebno privukle dopadljive forme četinarara. Na sajmu smo mogli da se upoznamo i sa mehanizacijom, sredstvima za zalivanje i prihranjivanje bilja, kao i opremom za staklenike. Veoma nam se svidela bogata ponuda literature o gajenju i aranžiranju cveća. Izložba je bila prodajnog karaktera, tako da smo imali mogućnost da kupimo cveće, ali i knjige o njemu.

Pored sajma cveća posetili smo Sentandreju i Budimpeštu, gde nas je najviše privukao prostor oko zgrade Nacionalnog pozorišta i muzeja. Zapazili smo zanimljivo uređen eksterijer, dok su tehničarima visokogradnje pažnju ple-nile prelepe građevine mađarske prestonice.

Ana Grujić TPA 3/11

SAJAM KŊIGA

Uчениci naše škole su poslednje nedelje oktobra, kao i pretходних godina, posetili Međunarodni sajam kŊiga u Beogradu, inache, najveći sajam kŊiga na Balkanu. Na ovom, 53. sajmu kŊiga, učestvovalo je više od osam stotina izlagачa iz zemlje i inostranstva. Ђаци su se iz Beograda vratili puni utisaka, naravno, različitih. Razgovarali smo sa učenicima ГФТ 2/15 одељења, Дајаном Радић и Бранком Тмушићем, како би своје утиске о сајму књига поделили са нама.

-Мислим да је сваки посетилац сајма могао пронаћи нешто за себе,

неки поклон сопственој души и уму. Мене су нарочито одушевили штандови са дечјим књигама. Дуго сам се задржала и на штанду издавачке куће *Лагуна*, двоумећи се коју књигу да изаберам. На крају сам се одлучила за *Тајну књигу* Исидоре Бјелице - рекла је Дајана. Бранко је сајам доживео сасвим другачије.

-Сајам књига у Београду протекао је, чини ми се, у духу новогодишњег вашара. Од три велике хале, само у једној се налазе књиге. Немам ништа против сајма, али ме збуњује његов назив - сајам књига! На сајму можете наћи све и свашта: упаљаче, привеске, најновији Кебин CD, али и

енциклопедије које коштају дванаест хиљада динара. До штандова са књигама које су нас интересовале, тешко смо се пробијали због превелике гужве и бројних тезги са горе наведеним производима. Ипак, одлично сам се провео, јер сам овај дан у Београду провео у добром друштву - закључује Бранко.

Било како било, још један сајам књига је прошао. Ми ћемо вас, за крај, подсетити да се у шуми можете изгубити ако не познајете дрвеће, али ако не читате и не познајете приче, можете се изгубити у животу.

редакција

KÖNYVKIÁLLÍTÁS

2008. 10. 22-én osztálytársam és én elindultunk Belgrádba, a könyvkiállításra. Az út kissé fárasztó volt, de szerencsére egyszer megálltunk pihenni.

Odaértünk, kiszálltunk a buszból, és elindultunk Kalemegdánra. Nagyon kifáradtunk, mire felértünk a tetejére,

de megérte, mivel nagyon szép kilátás nyílt a városra és a Dunára. De nem felelkezhattünk meg utunk fő céljáról, a könyvkiállításról. Visszamentünk a buszhoz, majd elindultunk a könyvkiállításra. Nagyon gyönyörű volt a kikiállítás, sok érdekességet láttunk. Hasznos

tapasztalatokat nyertem ezzel a kirándulással a szakmám terén, mert nagyon sok volt a látnivaló.

Nagyon élveztem a kirándulást, szeretnék jövőre is menni.

Mészáros Krisztián GFT 1/6

ISKUSTVA IZ AMERIKE

Učenci TON 4/9 odeljenja naše škole, Dunja Rapić i Dragan Francuz, dvoje su od devedeset finalista iz Srbije i Crne Gore koji su imali priliku da školsku 2007/2008. godinu provedu u Americi, pohađajući tamošnje škole. Njih dvoje odabrani su kao finalisti A- SMYLE američko-srpsko-crnogorskog leaderskog programa razmene, nakon tri kruga iscrpnog testiranja. Program je realizovan pod pokroviteljstvom američkog Stejt departmenta i Američke ambasade u Beogradu.

Zašto ste se prijavili za ovaj program?

Bojan: Želeo sam da iskusim život u drugoj zemlji, daleko od roditelja, kako bih stekao nezavisnost i postao odgovorniji. Imao sam, takođe, želju da upoznam nove ljude, drugačiju kulturu, kao i da živim u demokratskoj zemlji Zapada. Naravno, jedan od motiva bio je i usavršavanje znanja engleskog jezika.

Dunja: Od malena mi je bio san da posetim Ameriku. Zanimalo me je kako izgleda život na Zapadu, što sam mogla

videti samo na filmovima. Imala sam, naravno, želju da upoznam nešto novo, nepoznato i neobično. Želela sam da stavim sebe na probu i procenim koliko sam jaka, i da li sam sposobna da toliko vremena provedem odvojena od kuće, porodice i prijatelja. Cilj mi je bio i da usavršim znanje engleskog jezika.

Kako je izgledao početak života u Americi?

Bojan: Na početku je bilo veoma uzbudljivo, ali i strašno naći se na drugoj strani sveta. Uz pomoć porodice domaćina, prijatelja i profesora, imao sam priliku da iskusim život američkih tinejdžera i da uživam u svim čarima života u Americi.

Dunja: Početak je bio veoma uzbudljiv, sve je bilo nepoznato i zanimljivo, ali je posle mesec dana usledila mala kriza i javila se želja za povratkom kući. Hvala bogu, porodica domaćina bila je divna, pa sam uz njih lakše prebrodila krizu.

Kakvi su vaši utisci o životu u Americi?

Bojan: Amerika je prepuna ljudi koji dolaze iz celog sveta čineći jedno multinacionalno društvo. Školski sistem je drugačiji nego kod nas. Profesori su uvek spremni da pomognu učeniku i da mu se posvete. Prezadovoljan sam svojim iskustvom i mogućnostima koje su mi postale dostupne.

Dunja: Donekle delim Bojanovo mišljenje, mada mislim da Amerika, koja je nama predstavljena, nije uistinu takva. Sve u svemu, zadovoljna sam, mada mi je draži život kod kuće.

Da li biste se ikad ponovo vratili u Ameriku?

Bojan: Iako volim Srbiju, želeo bih da se vratim u Ameriku i studiram na nekom od njihovih poznatih univerziteta.

Dunja: Išla bih ponovo u Ameriku, ali samo u posetu. Ipak je Srbija moj dom!

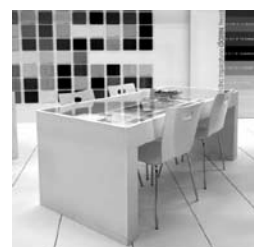
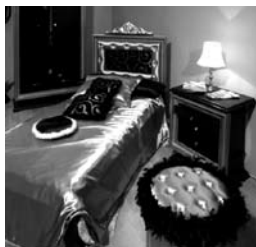
Šta vam je ostalo u nezaboravnom sećanju?

Bojan: Putovanje u glavni grad Amerike, kao i trenuci provedeni sa porodicom domaćina.

Dunja: Putovanje u Kaliforniju i Las Vegas, kao i svi trenuci provedeni sa mojom «sestrom».

Sveltana Ćorić TON 4/9

САЈАМ НАМЕШТАЈА

Ученици ТОН 1/9, ТОН 2/9, ТОН 3/9, ТОН 4/9 и D 3/13 одељења посетили су Сајам намештаја у Београду 14. октобра 2008. године. Расположени ученици ТОН 2/9 одељења били су спремни за причу.

- Веома су ми се свиделе прекрасне баштенске гарнитуре од масивног дрвета, модерне кухиње необичних боја, као и раскошни кревети који вас маме да заспите у њима- рекла нам је Дуња.

- Мени се чини да је све исто као и прошле године. Прошетали смо

сајмом, покупили све што је било бесплатно (проспекте, бомбоне, балоне, кесе и грицкалице). Било је занимљиво – закључила је Софија.

- Најинтересантнији је био пантомимичар обучен у бело који је увесељавао посетиоце сајма и тужно нам махао на одласку - додале су Јованка и Николета.

Александра каже да су, осим намештаја, биле изложене и машине за обраду дрвета, које су она и њени пријатељи у широком луку заобилазили. Додала је и да је једну

од хала обишла чак три пута, али не зато што је била фасцинирана намештајем, него зато што је беспомоћно кружила по њој мучећи се да нађе излаз...

- Најбоље је било у аутобусу: гитара, песме и добро расположење... Свима препоручујем да посете сајам, али о куповини намештаја, због високих цена, можете само да сањате - поручила је, на крају, Драгана.

МАТУРСКА ЕКСКУРЗИЈА

*Пођох у Италију, да изменим душу своју
и тело. Тамо куд одоше сви народи, изузев
словенских, одох и ја, збуњен, да нађем
звезду зорњачу.*

(Љубав у Тоскани, Милош Црњански)

И пођоше матуранти на екскурзију... Топли октобарски дани обећавали су много, будући немир и знатижељу. Након дугог и напорног пута указала се северна Италија, осунчана и узљуљана брдашцима...

На улицама величанствених старих градова били су видљиви остаци свих епоха - од римских грађевина, преко средњовековних и ренесансних цркава, кућа и споменика, све до

грађевина из наших дана.

На Недељка су најјачи утисак оставили Трг и Катедрала Светог Марка, а Венеција га је опчинила. Криви торањ у Пизи је, каже, неупоредиво лепши уживо, него на фотографијама. Немању је одушевила Верона. Истиче да је атмосфера у граду фасцинантна. Остао је задивљен и пред лепотом и складношћу старих зграда. Филип се пожалио на убитачан темпо при обиласку културних

знаменитости, а Дејан и Милош кукају да је храна била лоша. Ипак, сви се слажу да су много тога видели и сазнали, и да су се добро провели.

Неки ће ову екскурзију памтити по јединственим грађевинама италијанских градова и нестварно лепим пејзажима, неки по купању у не баш топлом мору, а неки по...само њима знаној успомени.

Уследио је повратак кући... Аутобус, дружење, сабирање утисака... Сигурно је да су се сви вратили бар мало измењени и духовно богатији...А, шта би са оном звездом, да ли ју је неко пронашао? Не брините, наћи ћете је, сигурно, кад дође време. Важно је, само, да је препознате!

Кад је нађеш - сам ћеш знати.

Сад је тајна.

(Плава звезда, Мирослав Антић)

редакција

STRUČNA ESKURZIJA GRAFIČKIH ODELJENJA

Grafička odeljenja naše škole: GFT 2/13, GFT 2/6, GFT 4/5, GFT 3/6 bili su 16. i 17. oktobra 2008. na stručnoj dvodnevnoj ekskurziji.

Posetili smo Grafičku školu u Beogradu, gde smo imali priliku da vidimo njihovu štampariju. Srećom, nastava je bila u toku, pa su nam nastavnici objasnili proces sito štampe. Nakon toga, posetili smo štampariju *Politike*, gde smo saznali kako se izrađuje fotopolimerna ploča za ofset štampu, a na našu radost, imali smo mogućnost da vidimo hiljade novina kako jure na trakama dobijajući svoj konačan oblik.

Noć smo proveli u hotelu *Ljig*. Drugog dana bila je predviđena poseta fabrici papira i boja *Helios zvezda* u Čačku. Tu smo mogli da pogledamo proces mešanja boja. Dok smo putovali, divili smo se lepoti Moravske klisure. Na žalost, vreme je bilo kišovito, pa nas je to omelo u daljim aktivnostima.

Ekskurzija je bila veoma poučna i ostaće nam u lepom sećanju. Voleli bismo da uskoro ponovo idemo na sličnu ekskurziju.

Marta Irmeš, Žužana Patai, Beata Cindel, GFT 3/6

ÉRETTSÉGI KIRÁNDULÁS- OLASZORSZÁG

A GFT 4/6 pár végzős osztállyal, október 14-től 19-ig meghódította Észak-Olaszországot. A majdnem fél napos utazás közben Horvátország és Szlovénia gyönyörű tája is eléink tárult. Először Triesztben vetettük meg lábunkat. A hatalmas kikötők, hajók, a tenger, a templomok, a

rengeteg motor, és robogó különössé varázsolta a várost. Itt az olasz kresszel is meggyűlt a bajunk, amit később se sikerült megfejtenünk. Ha piros van, néha mehetsz, néha nem, de zöldön meg ne próbálj a zebrára lépni!!!

Az első két éjszakát Lido di Jesoloban töltöttük. A szobák teraszáról a tengerre nyílt a kilátás, melyben pár bátor osz-

tálytársammal meg is mártóztunk este, miközben a többiek kabátban álldogáltak a parton. Hát a víz se volt meleg, de megérte.

Második nap áthajóztunk Velencébe, az egész napot ott töltöttük. Visszaemlékezve az volt a legélménydúsabb. Rengeteg szépet láttunk, a vásárban sok jellegzetes szuvenírt vásároltunk. A farsangi maszkok nagy sikert arattak. Páran meglátogattuk a Peggy Guggenheim Modern Művészeti Múzeumot. Itt az volt a különleges, hogy pár évtizede a múzeum falai között alkotott Picasso, Dusam, Mondrian, Sagan, Klee stb. Nem maradhatott ki a gondolkozás sem. Tévhitekkel ellentétben a „sofőr” nem énekel.

Másnap következhetett Verona. Rómeó majd Júlia háza, a szerelmesek fala. Pizzai híres ferdetorony, ami tény-leg nagyon ferde. Sokan nem hittük, hogy ennyire magas. A másik kettő éjszakát Monte Catiniben töltöttük, egy tipikus régi olasz házból átalakított hotelben. Kevés alvás után Firenze következett. A városnézés után körülményesen, de bejutottunk az Uffici múzeumba. Feledhetetlen élmény maradt, hiszen élőben láttuk a reneszánsz legnagyobbjainak képeit. Da Vinci festményeit, Boticelli Vénusz születését.

Úgy érzem nem szabad kihagynom a mindig vidám és mosolygós néger árúsokat, akik óriási rábeszélőképességüknek köszönhetően kerestek rajtunk jőpár eurót.

Utolsó nap Pádovában megnéztük a Szent Antal templomot, és sokunk bánatára, hazaindultunk a paradicsomostészta és a vidám emberek földjéről.

Smit Tímea GFT 4/6

ХАЈДЕМО У ПЛАНИНЕ

У колико желите да искусите нешто ново и nesvakidašnje, a da pritom mnogo toga i naučite, imate priliku da sa profesorom geografije, Isom Planišćem, чувеним алпинистом, упознате планине које нуде много више него што можете да замислите. Путовања се планирају унапред, а све информације можете наћи на огласној табли планинарске секције у приземљу школе. Најчешће се организују путовања на оближњу Фрушку гору, али се, понекад, нуди могућност одласка и на друге, не мање изазовне планине. Утиске са ових путовања са нама су поделили наши ученици, чланови планинарске секције.

- За планинарску секцију чуо сам у првом разреду од професора Исе Планића. Први пут сам на Фрушку гору отишао из радозналости и због друштва. Ишли смо у дуге, исцрпљујуће, али забавне шетње, пењали смо се по стенама, обилазили смо пећине, изворе, али и манастире и друге знаменитости. Посебно ми је било занимљиво када смо уз логорску ватру правили роштиљ. Једном речју - екстра - рекао нам је Саша.

- На Фрушкој гори била сам већ неколико пута и сваки пут сам сазнала нешто ново, јер сваки одлазак подразумева упознавање новог дела Фрушке горе. Цена је повољна, па ова путовања углавном сви могу да приуште - додала је Александра.

Дајана дели одушевљење својих пријатеља и препоручује свима да им се придруже на овим путовањима,

јер пружају добру забаву набијену адреналином, док Младен напомиње да у шетње обавезно понесете пуно воде како бисте могли да се окрепите. Бењамин је кратко добацио да се већ припрема за одлазак на Копаоник...

Заборавите на досаду, смарање, бљејање и чекање да вам се догоди нешто лепо! Пробудите у себи путника и авантуристу! Добре и лепе ствари дешавају се ту негде, око нас - треба им, само, поћи у сусрет!

редакција

TD 1/13

GET 1/18

TOM 1/9

GET 1/18

C 1/9

VT 1/18

TPA 1/11

SPF 1/8

G 1/4

AT 1/3

VT 1/3

**naši prvaci
a naši učesnici
2008/2009.**

ПОЗОРИШТАРИЈЕ

ИНТЕРВЈУ: ВЕСНА КЉАЈИЋ-РИСТОВИЋ

Прихватите ли позив ваше професорице српског језика да понеко празно и туробно вече одвојите за одлазак у позориште, нећете се покајати. Одете ли само једном, пожелете да вас још много пута понесе свет позоришне магије. Тим поводом разговарамо са Весном Кљајић-Ристовић, глумицом Народног позоришта из Суботице.

Када сте и како схватили да свој живот желите да посветите глуми?

Сигурна сам да би мој живот кренуо у другом правцу да се у Суботици, средином осамдесетих, није десило позоришно лудило (у најпозитивнијем смислу те речи). Пре тога о глуми као професији уопште нисам размишљала, а још мање сам себе препознавала у тој уметности. Суботицу из тог периода памтим као град који живи позоришне илузије. Захвална сам Љубиши Ристићу што је одшкринуо у мени онај део личности који нисам ни знала да поседујем. Он то, вероватно, никада неће сазнати јер до сада нисам имала ту срећу да сарађујем са њим.

Да нисте глумица били бисте...

Путовала бих по свету и радила путописне емисије као репортер.

Више пута проглашавани сте глумицом сезоне. Колико Вам значе награде?

Заиста много. Пресрећна сам што сам, очигледно, остварила добру комуникацију с публиком, што ове награде и доказују. Једно време мислила сам да је у питању само наклоност и пристрасност суботичке публике... А онда, једнога дана одемо у Пулу на гостовање са представом *Апартман А* и тамо, на крају представе, доживим буквално овације. Сутра ујутро је у дневним новинама *Глас Истре* освануо велики наслов *Одлична комедија и врхунска глумица*. Испод је стајала моја фотографија. Била сам више него пријатно изненађена.

Ове године сам у Смедереву на *Нушићевим данима* такође добила награду публике за Сарку из *Ожалошћене породице*. Мислим да потпуна посвећеност позоришту и љубав према ономе што радиш лако прелази рампу и долази до срца публике.

Која Вам је најдража представа у којој тренутно играте?

Од представа које су сада на репертоару, најдража ми је представа *Сабирни центар* Душана Ковачевића у режији Андраша Урбана.

Који Вам је аплауз био најдражи?

Постоји један комад у коме сам се опробала не само као глумица, већ и као драмски писац. Комад *Први испод црте* је моје прво и, за сада, једино искуство у тим водама. Тај текст је дуго чучао у мени и дочекао прави тренутак да изађе из мог бића као вулканска ерупција. Када је требало да одиграм премијеру овог комада, осећала сам највећу трему у животу. Када ме је, месец дана касније, наша организаторка питала да ли ћу имати снаге да играмо две представе за ноћ, јер су карте биле распродате десет дана пре извођења представе, заплакала сам од среће. Ево, и данас су ми очи пуне суза кад се сетим аплауза са те премијере. Представа се завршила и завладала је она чаробна тишина, затим полако и бојажљиво креће први, други и трећи аплауз и онда се деси аплауз као киша, као провала облака. Ја сам плакала, а они су настављали да тапшу све већим интензитетом. То је онај аплауз који одзвања у ушима и када одеш кући, онај који те држи неколико дана и који даје смисао ономе што радиш.

Сећате ли се неке анегдоте из ђачке клупе?

Из садашње перспективе ниједна анегдота ми се не чини довољно смешном и вредном помена, а да будем искрена, било је то давно и слабо се сећам. На ово питање бих искористила џокера и прескочила га. Хвала.

Која је Ваша порука младима који желе да се баве глумом?

Јачајте самопоуздање, негујте толеранцију, развијајте љубав према глуми и позоришту, и, пре свега, никада не заборавите да се играте!

Који је Ваш животни мото?

Љубав мораш делити другима да би био жив, а ако то не чиниш, постајеш несрећан. Уколико се љубављу дајеш другима, живећеш вечним животом.

Миљана Црногорац ТПА 3/11

IZLOŽBA

FIX YOU

Na izložbi subotičkog slikara Miroslava Jovančića ovog decembra u *Likovnom susretu* bilo je mnogo toga za oči, duh, ali i za um.

Izložba pod nazivom *Dolazim s muzikom* odjekivala je glasnoćom i jasnoćom jarkih i pomalo agresivnih boja. Teme slike su uglavnom bile nage žene i nagi parovi. Kroz svaku sliku provlačili su se simboli sitnih riba, vodenih biljaka, česama, čamceva, točkova i zvezda. Na nekim slikama su se ovi simboli nalazili u prvom planu, a na nekim su bili skriveni u detaljima. Ove slike opisuju ljubav, patnju, bol, ali i radost života i navode čoveka da duboko razmisli o sebi. Slika *Fix you* na mene je ostavila jak vizuelni, ali i emotivni utisak, a može se reći i akustični, jer me je svojim nazivom podsetila na istoimenu pesmu grupe *Coldplay*. Gledajući sliku i premotavajući pesmu u glavi, shvatio sam sliku i potpuno ušao u srž njenog

značenja. Na slici je prikazana naga devojka plave kose i ružičastog tena kako leži na lebdećem platnu iznad vode. Iz vode izrastaju već viđene biljke sa prepoznatljivim zvezdastim cvetovima. Nad njom je tamnokosi mladić koji svira violinu koja postaje deo njega. Oboje imaju tužan izraz lica. Kao i u pesmi, mladić je pokušao svojom pesmom da je "popravi". Ona pati zbog neuzvraćene ljubavi, a on pokušava da ostane u kontaktu sa njom, ali ne na onaj stari, intimni način. Ova slika nas, izlazeći iz svog rama, uvodi u svoj svet. Ona nam gostoljubivo širi ruke, kao da nas grli i ne da nam da odemo. Čini se da nas tera da je gledamo dublje i tražimo više kako bismo otkrili njen smisao, koji je, naravno, različit za svakog posmatrača.

Slike Miroslava Jovančića oslikavaju ljudske instinkte i pobuđuju maštu. Rečima se ne može u potpunosti dočarati utisak koji slike izazivaju i zato je najbolje lično otići na terapiju uma i duha.

Nikola Nimčević TON 4/9

МУЗИЧКА СЦЕНА У СУБОТИЦИ

На музичкој сцени данас је у највећој мери заступљен турбо фолк и електро музика. Све остале врсте музике можете чути у тек понеком клубу, у парку или у сопственој кући.

Турбо фолк је најпопуларнији због огромне пажње коју му поклањају медији. Данашње певачице личе на жене лаког морала и узор су девојкама, али и сасвим малим девојчицама. Оне су, као и мушки део популације, чини се, заборавили неке основне моралне вредности. Више, изгледа, није битно какав си човек, већ само какав ауто возиш и који ти је број грудњака. Они који немају наведене квалитете, имају - комплексе. Данас у Суботици влада лажан сјај и пластика.

Рок, метал и панк сцена скоро да и не постоји. Недавно је затворен и последњи локал у ком се пуштала оваква врста музике. Ту су се одржавале и свирке. Сада су се сви ти људи који су посећивали овај локал преместили у Лењинов парк са четири (или више) литара пива и украденим криглама из оближњег кафића. Седе на клупи или леже на трави, у зависности од тога колико је сати. Једино место у коме се још увек пушта рок музика је *Кобра*. Тамо, међутим, има само четири мала стола, конобарица је нељубазна, а и гађа се стрелицама пикада. Чини ми се да је једино добро место за пуштање овакве врсте музике нека напуштена кућа. Проблем је у томе што би случајни пролазник, вероватно, позвао полицију верујући да се у кући врше нека сатанистичка жртвовања... Рок није мртав - још увек се копрца!

Електро музика јако добро пролази у Суботици. Најпосећеније су *Тубор* журке. *Summer 3p festival* на Палићу култни је догађај, а Марко Настић је жива легенда за коју знају сви обожаватељи ове врсте музике.

Класична музика такође налази своје место у Суботици. Концерт Суботичке филхармоније увек напуни Градску кућу, па чак и Халу спортова. Треба поменути и спиритуалну музику.

Блуз и џез музику слуша старија публика, најчешће у *Beer & со*, у релаксирајућем амбијенту, уз пиво.

Наталиа Цвиц ГФТ 2/15

БРАТЕ, СПИКА ТИ ЈЕ БРУТАЛНА!!!

Ох, боже, који је ово смор. Тебра мој, боли ме цука због ове рибе. Дођите вечерас код мене у гајбу, правим журај. Ма, дај, искулирај, све ће бити ОК. Ауууу, ова риба је страва.

Мислим да сте ово разумели и да вам не треба превод. Сигурна сам да се већина вас која управо ово чита, служи овим речима у свом говору. Овакву спикку најчешће користимо ми млади тако што стварамо нови језик, само нама разумљив, копирањем страних речи и мењањем значења старим речима. Већину речи не умемо превести јер зависе од контекста у којем се користе. Овакав начин говора користимо свакодневно и у свим приликама. Старији нас због тога, понекад, не разумеју. Често, на наше коментаре: *Дај, не смарај, Ђеле, фул ти фриз, Кево, клопа ти је брутална*, остају забезекнути. Сленгом описујемо и наша стања и осећања. Истраживањем сам утврдила да се најчешће користи реч *смор* којим се исказује стање незадовољства и досаде. Заљубљеност описујемо на више начина: *напалити се, напржити се, смувати се, ложити се...*

Сленг је оправдан и користан јер младима омогућава да се друже и одржава их у друштву. Код ученика који га не користе, јавља се осећај изолованости, одбачености и неприпадања вршњачкој групи. Сленг може да буде замена за књижевни језик, па га многи писци користе у својим делима. Таква дела су много ближа млађим читаоцима.

Карактеристика, а уједно и недостатак сленга је то што се он мења много брже него што успе да се забележи у речнику. Само неки жаргонизми преживе довољно дуго и они временом могу постати стандардни изрази.

Тамара Мандић ТОН 3/9

ЉИТАМ, РА ШТА!

Kristijana F.

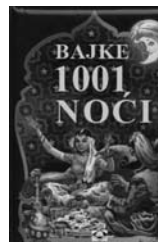
MI DECA SA STANICE ZOO

Knjiga predstavlja isposvet Kristijane, tinejdžerke koja u najlepšem periodu odrastanja zapada u nemilosrdan svet droge - najvećeg zla savremenog doba. Život ove mlade osobe za kratko vreme postao je borba za opstanak. Da bi došla do droge, Kristijana je, zajedno sa svojim prijateljima, prerano upoznala onu stranu života u kojoj su brutalnost, čak i prostitucija, normalne pojave. Ovo je potresna priča o izgubljenoj mladosti i prerano ugašenim mladim životima. Knjiga je veoma poučna jer nas upućuje na to kako završava većina narkomana. Nakon čitanja ove knjige, sasvim je jasno da je put kojim je išla Kristijana, put kojim nikada ne treba krenuti.

Andrea Jović GFT 2/15

BAJKE 1001 NOĆI

Neki od najlepših islamskih mitova i legendi sadržani su u čuvenoj zbirci *Bajke 1001 noći*. Ova knjiga objedinjuje priče o raznim junacima: vilama, džinovima, čudovištima, kraljevima, prinčevima i princezama, ali i običnim slugama. Sve priče kazuje lepa devojka Šeherezada, koja se nalazi u vlasti ljutitog cara Šahrijara. Priča o Šeherezadi koja se veštinom pripovedanja bori protiv smrti, uokviruje sve njene priče i predstavlja okvirnu priču. Likovi i pejzaži su veoma verno i slikovito predstavljeni, pa ukoliko imaš malo mašte, pred tobom će se otvoriti čudesan svet. Knjiga te svojom zanimljivošću navodi da je čitaš bez daha, ne ispuštajući je iz ruku. Knjigu bih preporučila svima koji vole bajke, čudnovate i magične stvari.

Dunja Džavić TON 2/9

Marko Vidojković

PLES SITNIH DEMONA

Ljudi se tokom života često susreću sa osećajem besmisla. Svima onima koji znaju o čemu govorim, ali i onim drugima, preporučujem da pročitaju *Ples sitnih demona* Marka Vidojkovića. Autor ovog romana vas uz raznovrstan humor vodi kroz tipičan proces odrastanja koji, po njegovom mišljenju, "smrdi". Ovo delo pruža uvid u život ispunjen neopisivo sumanutim događajima koji vas teraju da se zamislite.

Filip Savić Kovač, HT 4/3

PRÍČA STARE FOTOGRAFIJE

Na fotografiji se nalazim ja, Kandelabar. Okružuje me Sneg i Paličko jezero. Nekome to, na prvi pogled, može ličiti na bezličnu

umetničku fotografiju koju je zabeležio neki čovek, ali se iza toga nalazi mnogo više no što može da se vidi.

Star sam i nisam poseban. Oko mene se nalazi mnogo ovakvih kao što sam ja. To su moji prijatelji. Kad padne mrak, naše glave zasvetle i tako brzo prođe cela noć uz razne događaje. Nisam usamljen kao što se čini na slici. Tokom večeri dolaze

nam pijane devojke koje se vrte oko nas pokušavajući da privuku pažnju nekih momaka koji su više impresionirani našim drugarom Jezerom nego njima. Sneg se, ponekad, oseća zapostavljenim, pa povuče devojke u svoj zagrljaj. Oko nas se skupljaju svici pokušavajući da nadmaše naš sjaj. Dolaze u velikim rojevima i prave se važni jer mogu da lete. Pričaju nam kako su videli i obasjali ceo svet. Doduše, oni se ni ne vide na fotografiji, dakle,

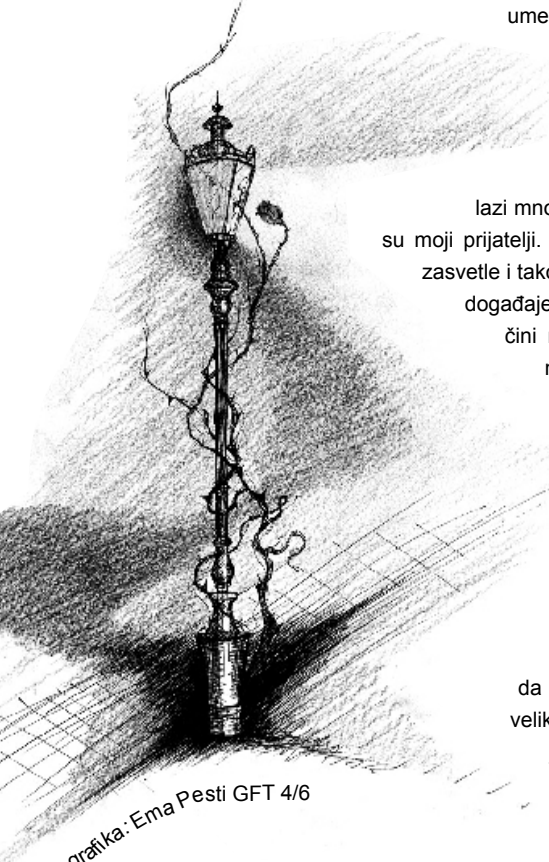
nisu važni. Nas, barem, niko ne pokušava da ubije i nismo nametljivi. Kada nemamo društvo, ogledamo se u Jezeru. Izgledamo nekako čudno i razmrljano. Jezero ponekad pravi talase. Ne znamo kako to uspeva, ima neku moć koju mi nemamo. Nije nama dosadno ni danju. Ispred nas se nalazi klupa na kojoj ljudi često provode vreme. Neki se žale kako su stari jer imaju četrdeset pet godina. Kad smo mi imali toliko... Ni ne sećam se, bilo je jako davno.

Ja imam osećaje. Deca često dolaze u park i grudvaju se. Kada nekog promaše i pogode me, osetim neku bol koja struji kroz mene i od koje mi zvoni u glavi. Čuo sam da postoje neke modernije i mlađe svetiljke od nas. To me jako plaši. Ceo život sam proveo ovde osvetljavajući mnoge i sada hoće da me zamene. Nikada nisam čuo reč *hvala*, a verujem da nisu ni moji drugovi.

Ne volim kada pada kiša. Sneg se topi, a ja ne volim da se opraštam od svog prijatelja. Dolazi proleće, pa i cvetovi. Oni su tako umišljeni. Misle da su najlepší na svetu zato što lepo mirišu. Stalno pričaju o sebi. Ne volim ni leptire, samo trepću svoji šarenim krilima i družu se sa cvećem. Komarce najviše mrzim. Oni samo zuje i teraju nam društvo. U ovo vreme je i Jezero tužno. Kada pada kiša, ono se uzburka i postane sivo. Niko ga ne posećuje. Jezero ne voli pecaroše jer hvataju ribu iz njega i ono se tada oseća ružnim. Ono je, zapravo, veoma lepo. Ima plavičasto-zelenu boju i voli kada ga mi tokom noći svojim sjajem činimo još lepšim.

Leto je i počeli su radovi u parku. Vidim kako donose moderne fenjere. Znam da je tu kraj i da će nas u nekoj fabrici istopiti i od nas napraviti nešto drugo. Ne želim to, ali bar znam da će Trava, Sneg i Jezero večito pamtiti da smo mi bili tu, i da smo činili ovaj park lepšim.

Natalia Cvik GFT 2/15

grafika: Ema Pesti GFT 4/6

A CSILLAGOK SOHASEM HAZUDNAK

Este volt. A csillagok már az égbolton sziporkáztak, fényük földöntúli nyugalmat sugárzott.

Csend és békesség uralkodott, csupán két szív dobogását lehetett hallani.

Az ablak előtt álltak. A fiú hátulról átötletem a lányt.

- Varázslatos - szólt a lány.

- Gyönyörű - mondta a fiú, s még közelebb húzta magához. - Mintha mindegyik más és más történetet mesélne.

- A mi történetünket is ismeri valamelyik?

A fiú felemelte a lány kezét, és rámutatott vele az egyikre, majd így szólt:

- A szekér bal felső csillaga. Ez a mi csillagunk.

A lány különösen szépnak és fényesnek látta azt, s elbűvölve kérdezte a fiút:

- Mit mond a csillagunk?

- Hogy mindörökké együtt leszünk - szólt, majd egymás szemébe néztek és megcsókolták egymást.

- Biztos?

- A csillagok sohasem hazudnak - szólt a fiú lágyan, de mégis nagyon határozottan.

Még legalább fél óráig nézték a csillagjukat, majd a fiú boldogságtól telítve haza indult.

Este volt. A csillagok már az égbolton sziporkáztak, fényük földöntúli feszültséget sugárzott.

Stressz és idegesség uralkodott, a két szív hangos kalapálása nam hallatszott a kiabálástól.

- Nem hiszem el! Egyáltalán nem hiszem el!

- kiáltotta a lány.

- Ne hisztériázz és fogd már fel, hogy nem történt semmi! Sohasem csalnálak meg! - vágta rá a fiú hevesen.

- Nem érdekelsz! Menj el innen!

A fiú idegességgel eltelve azonnal kilépett a szobából, és haza indult.

Este volt. A csillagok már az égbolton sziporkáztak, fényük földöntúli fájdalmat sugárzott.

Csend és bánat uralkodott, csupán egy

darabokra tört szív reménytelen dobogását lehetett hallani.

A lány a szekér bal felső csillagát nézte, s könny mosta az arcát. Élénken élt benne a két évvel azelőtti kép, mikor a barátjával kiválasztották azt. Pontosán emlékezett az egy évvel későbbi napra is, mikor azzal váltotta a fiút, hogy megcsalta, pedig pontosan tudta, hogy ez nem igaz. Bármennyire is próbálta elfelejteni, emlékezett rá, mikor pár órával később felhívta a fiú édesanyja, és zokogva közölte vele, hogy a fia hazafelé menet végzetes autóbalesetet szenvedett.

A lány felnézett a csillagra. Egy könnycsepp gördült végig az arcán, s fülébe újra vissza-csengett a fiú rég nem hallott, de egy cseppet sem feledett hangja:

- A csillagok sohasem hazudnak.

ROMEO I JULIJA U 21. VEKU

Montegi je poznato prezime širom Kalifornije, a za to je zaslužan najmoćniji mafijaš u Los Anđelesu. Bio je veoma spretan u prebacivanju novca sa jednog bankovnog računa na drugi, vešto je pljačkao hotele i banke u Las Vegasu, ali policija nikada nije imala dovoljno dokaza protiv njega da bi mogla da ga uhapsi, iako je bilo očigledno da je upravo on počinilac tih zločina. Kapuleti, šef policije Los Anđelesa, postao je odlučan u nameri da nađe dokaze protiv njega. Tako su mafijaš Montegi i šef policije, Kapuleti, postali smrtni neprijatelji.

Julija, Kapuletijeva ćerka, krenula je u prvi razred privatne srednje škole u zapadnom Beverli Hilsu. Na žalost, Kapuleti nije stigao da proveri kakvo je stanje u školi, jer je morao sa ženom da ide u robnu kuću da kupuje zavese, pa mu je promaklo da Montegijev sedamnaestogodišnji sin, Romeo, kreće u treći razred iste škole. Julija je za mesec dana postala najpopularnija devojka u školi, a uz to i glavna navijačica i kapiten debitantskog tima. Znala je mnogo o drugima jer joj je otac bio policajac, a majka najpoštovanija pravnička u Los Anđelesu. Sve devojke u školi su joj strahovito zavidele i želele da joj napakoste, ali se nisu usuđivale jer je bila iz moćne porodice. Koliko su je svi mrzeli, toliko su i pokušavali da se sprijatelje sa njom. Romeo je, kao i Julija, bio veoma popularan, ali je svoju popularnost stekao na drugi način - pre svega svojim prezimenom, ali i sposobnošću da iritira profesore sve dok ne daju otkaz u školi. Bio je veoma misteriozan jer se na časovima pojavljivao veoma retko.

Julija je imala dečka Parisa koji je na svoj način takođe bio popularan u školi. Njegov otac držao je lanac luksuznih hotela širom Kalifornije. Na sinovljevu molbu, podmitio je trenera da Parisa proglaši kapitenom ragbi tima. Jedne večeri su Romeo i njegov drug Lavrentije išli u Las Vegas da bi se Lavrentije pred publikom oprobao kao Elvisov imitator. Julija je odlučila da postane buntovnica, pa je pošla sa njima. Lavrentije je preko interneta dobio ovlašćenje da postane sveštenik. Posle lude noći provedene u kazuinu i klubovima, svo troje su bili pijani, pa je Lavrentije venčao Romea i Juliju. Njih dvoje seli su na Romeov suzuki uputivši se nazad ka Los Anđelesu, dok je Lavrentije ležao mrtav - pijan na podu hotelske sobe. Romeo i Julija odlučili su da stanu na benzinskoj pumpi, jer je Julija želela da kupi Mars čokoladicu. Dok je ona bila u prodavnici, Romeo je, onako pijan, slučajno upalio motor lupivši bocom votke o volan i zabio se u kamion u pokretu. Julija je vrišteći istrčala iz prodavnice ka Romeu. Kad je dotrčala do njega, kamion koji je prenosio benzin je eksplodirao, pa su svi u krugu od tri kilometra bili mrtvi. Kada su porodice Montegi i Kapuleti čule ovu strašnu vest, pomirile su se.

Smrt njihove dece uznemirila ih je isto koliko i saznanje da su njihova deca u smrt otišla venčana. Čin pomirenja spasio ih je od potpunog sloma živaca.

Aleksandra Dragić TON 2/9

ЈЕДАН ДАН ИЗ МОЈЕ БУДУЋНОСТИ

Лежим у кревету. Нисам ни слутио да у својој осамдесетој години нећу моћи да устанем из њега.

Цео свој живот провео сам бавећи се спортом, чак сам

до пре неких годину дана играо голф. Ко би рекао да ће ово да ме задеси... Дани су ми празни и веома, веома дуги. Да нема мог унука Мује, не знам да ли бих имао снаге и воље да се

борим са овом болешћу. Неизмерно га волим и сигуран сам да је та љубав обострана кад већ долази да ме гледа оваквог сваки

дан... Када га угледам на вратима, нешто се пробуди у мени, осетим се живим и сетим се времена када смо заједно ишли на пецање. Била је то права уживанција, а нас двојица били смо као два другара из основне школе. Поверавали смо се један другоме, решавали смо проблеме, углавном његове и једино њему сам признао да сам varaо баку.

Вероватно је и њему тешко да ме гледа овако немоћног, али ипак долази, јер зна да ми то пуно значи. Овакав однос не може свако да оствари са својим унуком, али ја сам успео јер у мени цео живот чучи један мали дечак који не жели да одрасте.

Давор Пеућ ГФТ 2/15

„MINDENKIVEL BÉKEBEN ÉLEK, CSAK ÖNMAGAMMAL HARCALOK”

Az ember megszületik, növekszik, látja a körülötte lévő emberek cselekedeteit.

Először csak ösztönösen cselekszik, vagy próbálja utánozni a körülötte lévő idősebb embereket.

Később, mikor elér elér egy bizonyos kort, élettapasztalatot szerez, elkezd gondolkodni a saját életéről. Ez a korszak a serdülő kor, amikor is az emberek próbálják megtalálni a saját énjüket. Hát én is itt állok, próbálok kibogozni az életemet behálózó célnaszálakat, eddig eredménytelenül. Igyekszem megtalálni saját éneimet, amiben a szüleim is nagy szerepet töltenek be. Ennek ellenére mégsem találok meg önmagam, és helyem a világban. Segítöm próbálnak terelgetni a helyes ösvény irányába, de ezt nem mindig fogadom el. A világ nagy, de néha úgy érzem, mégsem akkora, hogy én is helyet kapjak benne... A külső környezetemhez igyekszem

jó lenni, aranyos, és jólnevelt, de valahol legbelül mégsem vagyok rendes valakihez, és ez a .., „másik énem”. Ez most lehet, hogy bután hangzik, de mégis úgy érzem, hogy dűl, háborog a lelkem, és ez talán kihat külső környezetemre is.

Az eddigi élettapasztalataim alapján, (ami szépkevés, de mégis éppen elég arra, hogy kialakuljon valamiféle kép a világról és az életről), próbálok megérteni a világot, De hogyan is érthetném meg, ha még magamat sem értem igazából... Nem tudom ki vagyok, miért vagyok, hogy van-e értelme életemnek.

Bölcs emberek szerint mindenki születik valamire, senki sincs csak úgy „hiába”..., de én mégis úgy érzem, hogy hasztalan vagyok, vagy csak még nem véltem felfedezni a valódi „szépségeim”. Hiszen mindenkinek vannak szépségei, még a leggonoszabb em-

bernek is, csak valahol ott legbelül a lelke mélyén, amit talán még ő sem fedezett fel. Sajnos még én sem, ahogy már említettem, de ezen nem is csodálkozom, végtére is nem ismerem önmagam, a nagyvilágot, nem találok benne helyem. Nagyon remélem, hogy eme bölcs és okos embereknek igazuk van, és hogy én is vagyok valamiért, és idővel majd kiderül mindez.

Mert az élet tele van reménnyel, rosszal, de rosszal is. Én is reménykedem, hogy megtalálom a helyem a nagyvilágban, és nem sodor el az élet nagy hulláma, mint a tengerben élő kis algákat. Vannak álmaim és vágyaim, melyek csak úgy teljesülhetnek, ha igyekszem megtalálni magam a nagyvilágban.

Dudás Vivien GFT 2/6

BARÁTSÁG

A nap álmosná vált,
 A horizonton egy ismeretlen állt,
 Aki egy barátra várt,
 S oly magányosan állt.
 A nap megsajnálta, és leszállt hozzája,
 Ők elválaszthatatlanok lettek,
 Akár az egymást szerető emberek.
 Gyönyörű helyeken jártak,
 Elvárásolt tájakat láttak,
 Az erdő patakját,
 S a hű barátság fehér rózsáját.
 A fű is zöld volt,
 Mikor az ismeretlennek nappal volt,
 De ahogy a Nap lenyugodott,
 Az ismeretlen álma a sötétbe bukkott.
 És fohászodott az úrhoz,
 Hogy visszatérhessen a múlthoz,
 Életének ezt a szakaszát
 A sötétségbe írták.
 Ki kellet birnia addig,
 Amíg a Nap elért a horizontig,
 De mindig túlélte,
 S félelmét is túllépte.
 Azt, hogy már sose látja viszont,
 De a sötétséget legyőzte, bizony,
 És a két jóbarát
 Örökre egymásra talált.

Lehocki Tamás VT 2/2

Jesen

Šetam kroz ulice
 Okolina je tužna
 Drveće plače
 Jer je otišlo leto

Zlatne suze
 Padaju na zemlju
 More lišća
 Rasuto po betonu

Duva razigrani vetar
 Pleše šareno lišće
 Krađuci nam sreću
 Što sve rastužuje

Sunčevi zraci
 Prirodu ne greju više
 Prolaze snovi
 A ja još uvek mislim na tebe

Nedela Viola GFT 3/6

ИСКРЕНА ПЕСМА

Природно је да се човек са годинама мења, стасава, сазрева и постаје другачији. То, вероватно, свако зна. Морам да признам да сам сумњао у то. Знао сам да постоје писци чија су дела ванвременска и неоспорно вредна, чуо сам много прича о Ракићу, Шантићу, Андрићу... Ипак, тек након анализе Ракићеве *Искрене песме* схватио сам да се у мени нешто променило, или, бар, почело да се мења...

Читајући песму великог Ракића, довео сам у питање многа своја чврста уверења, колико већ могу бити чврста у овим годинама када тек упознајемо себе. Посумњао сам у писане и неписане законе, а што је најбитније од свега, открио сам колико човек може да чезне, страда, воли и шта све може да чини ношен крилима жудње. Речи које се упућују жени као предмету жудње, само су привидан израз љубави, вид вербалне обмане и начин да се прикрије права истина да мушкарац воли само своју жудњу.

Док читамо дела великих писаца пред нама се дешавају чуда. Мислим да сам прочитао премало дела да бих могао да говорим или пишем о томе које је дело до те мере врхунско да у човеку може да изазове чудо. За сада мислим да су то она дела која нас, попут *Искрене песме*, подстичу на размишљање.

Милан Колунџић ХТ 3/3

МА, МОРА БИТИ У РЕДУ!

Средња школа, пунолетство, четврта година, и наравно, фрка око одлуке на који факултет ићи...или не. Притисак са свих страна толико гуши да ми се понекад чини да не могу да дишем... Знам, сви морамо проћи кроз то, зар не? Други су преживели, ваљда ћу и ја!

Када сам уписала средњу школу, нисам ни сањала да ће време тако брзо пролетети. Прве праве грешке, прва заљубљивања и прве љубави остављају дубок, али слadak траг у нама. Чини ми се да их никада нећемо заборавити. Бар ја нећу. Како се овај луди свет лудо мења, мењамо се и ми. Сазревамо и психички и физички, али остаје питање да ли смо сада људи или деца, или нешто сасвим треће, нешто између... Из године у годину прилагођавали смо се једни другима, навикавали се једни на друге делећи и добро и зло... Треба ли да се мењамо због других? Треба ли увек да будемо искрени или понекад треба *искулирати* за своје добро? Претпостављам да ћемо одговоре на ова, али и многа друга питања добити у будућности. Мислим да све то зависи само од нас. Још мало, па ће крај... Шта после средње школе? Ух! Толико сам збуњена и погубљена... Сви су... Кажу: *Ма, проћи ће! Шта буде, биће!* Кад ће проћи? Шта ће да буде? Сазнаћемо... Само упорност, самопоуздање и вера у самога себе може нас довести до толико жељеног циља и успеха. Када верујеш у себе, можеш апсолутно све!

Само напред, без страха и стајања! Оставимо проблеме иза себе! Починье неко ново раздобље наших живота. Ма, мора бити у реду! Срећно нам било!

Лидија Ждеро ТОН 4/9

JESENJE SLIKE

Sedim u autobusu. Putujem kući. Prozor je otvoren, mogu da osetim kako mi hladan, jesenji vetar miluje lice. U vazduhu se oseća miris dima. Neko je pored puta zapalio suvo lišće. Miris dima za mene znači miris jeseni.

Jesen je ove godine brzo stigla. Svet oko nas se za dva-tri dana potpuno promenio. Zruci sunca koji uspevaju da se probiju kroz oblake jedva nas greju, a zeleno lice prirode pokazuje druge boje. Dominira žuta, bordo, braon i siva boja. Siva... Kažu da na svetu nije sve crno i belo, dobro ili zlo. Tako se i ja osećam... Između sreće i tuge osetim kako mi se raspoloženje menja. U jednom sam trenutku srećna i zaljubljena, a u drugom očajna i tužna. Jesenja smrt prirode natera čoveka da shvati: da je i on smrtna, da kao ni leto, ni život ne traje večno. Tužno shvatamo da smo toliko nama važnih ljudi izgubili...rođake, prijatelje, stare ljubavi...i jasno nam je da stojimo sami u ovom svetu kao staro stablo u moru žutog kukuruza....

Ipak, moramo da se borimo sa svojom tugom, moramo da pronađemo pesnika u sebi, koji će i preko kišnih oblaka primetiti sunce... I kad dim nestane, umesto sive, videćemo šarenu kavalkadu jeseni, celu paletu boja i mogućnosti. Iako mrzimo prelazne periode, znamo da će nam opet doći leto... Jesen nam pomaže da shvatimo da je život kratak i tužan i da ga moramo iskoristiti na najbolji mogući način, da treba da ga ispunimo srećom i ljubavlju, kao što paučina ispunjava prazninu između sedišta u autobusu.

Beata Cindel GFT 3/6

ELSZAKADÁS

A szerelem lángol,
Mámorít és elvarázsol.
Ha nem így érzél,
Gondolkozz ép ésszel.
Őszintének kell lenned,
Így jó lesz mindkettőtöknek.

Mond meg neki bátran,
Nem lesz érte hálátlan.
Meg fogja érteni, hogy a kapcsolatnak
vége,
Ő se akar úgy szeretni, ha nincs ér-
telme.

Az életben még sok jó dolog vár,
Az igaz szerelem is ott rád talál.
Nem kell félned a magánytól,
Mindenkinek van egy társa a világon.

Fehér Eszter GFT 2/8

FIATALOK NAGYVILÁGA

Azt mondják, hogy a világban vannak olyan emberek, akik már megjárták a poklok-poklát, vagy megfogták az Isten lábát. A múltat nem jó bolygatni, ezért én a jövőbe tekintek.

Megkérdeztem pár embert arról, hogy mit gondolnak a múlttól.

Józsi bá erre azt felelte, hogy őt aztán nem érdekli a múlt, mert megy a henteshez szalonnát vásárolni a perzsa macskájának.

Márta néni pedig azt próbálta nekem elmondani, hogy le fogja késni a szentségimádást, amiért meg fog rá haragudni a Pásztor atya, ezért nem ér rá válaszolni.

Letudva még pár „idős” embert, megkérdeztem a fiatalokat is.

Balázs szónoklatát inkább meg sem említeném, mert túl sok volt benne a csúnya szó.

Enikő viszont jó sokat tudott mondani:

- Én azt gondolom a múlttól, hogy az a korszak jobb volt, mert nem voltak autók, gyárak és egyéb olyan dolgok, melyek mind-mind szennyezik a környezetet.

- Biztos igazad van-mondtam neki.

Riportom második kalandozása során Vajdaság többi városába is eljutottam.

Elkezdtem kérdezősködni, hogy mit is mondanak a jövőről.

Egy bölcs tudós azt mondaná „a jövőt hagyjuk, mert nekünk a jelenben van a helyünk, és nem a jövőben”, én viszont a tinédzserek véleményére voltam kíváncsi. Találkoztam Zenta környékén pár fiatalal...

- Sziasztok – ti mit gondoltok a jövőről?

A mikrofonba először egy fiú szólt bele. Hosszú fekete ruhát viselt, a haja a szemébe ért, tele volt pirszingekkel.

- Hát, szerintem a jövő az, az nagyon jó lenne, mert, mert hát több dolgot találnának fel, és többet tudnánk szórakozni.

- Igen, igen – szólalt meg egy hosszú szőke hajú lány:

- Szetintem a jövő tők jó lenne, hisz egy csomó mindent tudnánk csinálni – könyveit úgy tartotta kezében, hogy azok egy percig sem tudtak ottmaradni. Inkább mind lepotyogtak a földre.

Az egyik könyv címe valami ilyesmi volt: Az Idők Ura – hét vastag kötetben.

Gyorsabban menne a tanulás, és talán még az iskolába sem kellene bejárni...

A tudósítás következő témája a történelmi régiségek lesznek, addig is sziasztok, és ne feledjétek:

„Az életben a dolgok kifürkészhetetlenek ! ”

ODLIČAN UČENIK - USPEŠAN SPORTISTA INTERVJU: DRAŽEN VIDEĆ

Dražen Videć, učenik VT 4/1 odeljenja, istovremeno je odličan učenik i uspešan sportista. Ono što verovatno svakog zanima je kako mu to polazi za rukom.

Kojim sportom se baviš i koliko dugo?

Bavam se vaterpolom već jedanaest godina.

Koliko ti je važan sport u životu?

Toliko da ne bih mogao

da zamislim svoj život bez njega.

Kada bi mogao da biraš između škole i sporta, šta bi izabrao?

Birao bih sport, naravno, ali pošto vaterpolo, na žalost, nije dovoljno plaćen sport, moram da se odlučim za školu, ako želim od nečega da živim.

Kako uspevaš da uskladiš obaveze?

Na vaterpolu sam naučio da sve što radim pokušam da uradim na najbolji mogući način. U sportu je, kao i na času, najvažnija koncentracija. Ukoliko si koncentrisan na predavanje, lakše ćeš shvatiti i naučiti gradivo.

Koliko ti sport pomaže u svakodnevnom životu?

Razne konflikte pokušavam da rešim na miran način, jer višak energije trošim na treningu, a ne u sukobljavanju sa drugima.

Koje su osobine najvažnije u sportu, ali i u svakodnevnom životu?

Najbitnije je poštovati sve ljude, makar oni bili i lošiji od nas.

Da li planiraš da se aktivno baviš sportom i kada završiš srednju školu?

Nakon srednje škole planiram da upišem fakultet, a što se tiče aktivnog treniranja... treniraću dok god budem imao snage i volje.

Retko koji učenik može uspešno da uskladi obaveze u školi i sportu. Većina učenika, čak i profesora, misli da je to nemoguće. Dražen nam svojim talentom, voljom i upornošću dokazuje da je to sasvim moguće.

Jelena Albijanić VT 4/1

СУПЕРМАРАТОН

Недавно сам био на једном такмичењу супермаратона које се одржавало у три државе: Аустрији, Словачкој и Мађарској.

На овом такмичењу могло се учествовати екипно и појединачно (бициклом, ролерима или трчећи). Ја сам се такмичио као члан једне од екипа које су биле састављене од пет такмичара. Такмичење је трајало пет дана. Четири такмичара су дневно истрчала двадесет километара, а један такмичар се за то време одмарао.

Првог дана кренули смо из Беча. Моје стартно место било је у једном аустријском селу и ту сам чекао другарицу из екипе. Када је стигла, предала ми је екипни стартни број и тог тренутка је такмичење почело и за мене. Провели смо пет дана трчећи и путујући кроз

пре лепе пределе страних земаља. Било је узбудљиво трчати кроз шуму у којој дрвеће над путем прави свод, поред винограда у долинама планина, крај Дунава и кроз градове. Занимљиво је било проћи поред ветрењача, као и поред парламента Мађарске и на крају, петог дана, стићи на циљ, са више од сто километара у ногама. Укупна дужина стазе била је 320 километара. Никада нећу заборавити тренутак завршетка трке, који је уједно био и крај велике борбе духа и тела.

На овај супермаратон ишао бих поново чим би ми се пружила прилика.

Кристофер Шерегел Г 3/7

KOSÁRLABDA

2008. október 31-én a Svetozar Marković Gimnáziumban a Politechnikai Iskola diákjai és a Svetozar Marković tanulói összemérték ereiket a kosárlabdában. Az iskolánkból első, második és harmadik osztályosok képviseltek min-

ket. Sajnos veszítettünk, de ennek ellenére nagyon jól éreztük magunkat.

2008. november 17-én ismét találkozunk és reméljük, hogy jobban fogunk teljesíteni.

GFT 1/6

grafika: Ingrid Rafai GFT 4/6

SPORTKARRIEREM ALAKULÁSA

Nos, a címben nem teljesen találok önmagamra. Vagyhat nem mondanám, hogy harcolok önmagammal, sem azt, hogy mindenkivel békében élek.

Hogy bővebben kifejtsem, úgy fejezném ki magam, hogy más em-

zhetjük durván úgy is, hogy nem békéltem meg velem. Azt, hogy önmagammal harcolok, csak kevés szemszögből tudom megvizsgálni, illetve papírra vetni. Úgy érzem, hogy az én belső „harcomra” a sportot tudnám felhozni példának. A tény az, hogy úszok.

Hetedik osztályba jártam, amikor apám beíratott az úszóiskolába. Az uszoda közelsége, valamint a tétlenség volt ürügye annak, hogy elkezdjek foglalkozni ezzel a sporttal, habár kózzá kell tennem, hogy szinte semmilyen tapasztalatom nem volt ezen a téren. Hogy érzékeltessem, azt, hogy az első napom az uszodában rettenetes volt. Már a medencében azt fontolgattam, hogy talán rossz pályát választottam... Ma már áldom azt a pillanatot, amikor úgy döntöttem, nem adom fel, és folytatom.

Elmondhatnám, hogy miként másztam meg a számarlétrát, és hogyan értem el a mai szintemet, de ez nem fejezné ki a belső ösztökélést a folytatásra, a kitarást, ami még ma is hajt. Persze nálam is megtörténik, hogy elgondolkozom azon, miért is csinálom, miért nehezítem meg napjaimat?!

Egyszer hallottam egy jó mondást: „a karakter az átélt szituációk keresztül fejeződik ki”. Ennek tudatában vállalom a különböző megpróbáltatásokat, kihívásokat.

Október 31-én a szabadkai uszodában 100m pillangót úsztam, a 4. helyezést értem el. Iskolák közötti verseny volt. Minden kategóriából két úszó jutott tovább, Kruševac-ra, ami nov.16-17-én lesz megtartva.

Móra Ádám VT 2/2

grafika: Raftal Ingrid GFT 4/6

berrel való konfliktust (hiszen ez teljesen mindennapos a közösségi életben), vagy elfojtom, illetve megszüntetem az egyénnel a kapcsolatot és elutasítom a közeledés minden formáját. Ezt neve-

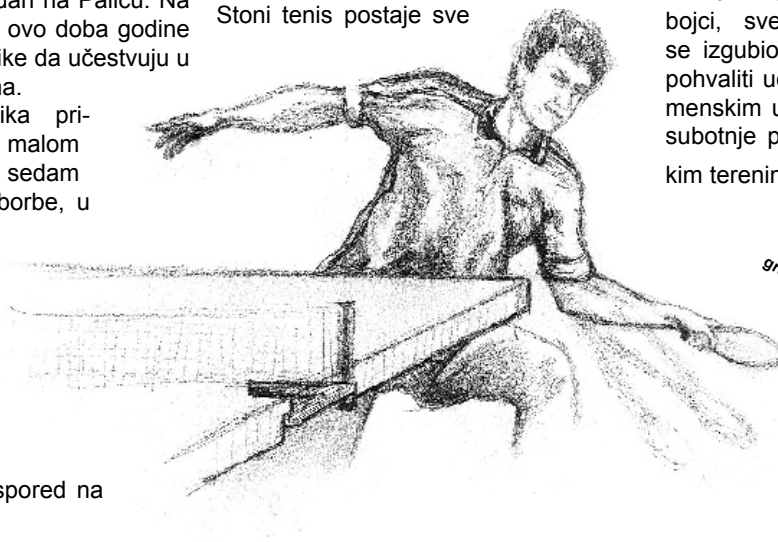
SPORTSKI DAN

Dana 21. szeptembra 2008. održan je tradicionalni sportski dan na Paliću. Na žalost, loše vreme za ovo doba godine omelo je mnoge učenike da učestvuju u sportskim takmičenjima.

Najveći broj učenika prijavio se za turnir u malom fudbalu. Takmičilo se sedam ekipa. Nakon velike borbe, u finale su ušle dve najbolje ekipe, odeljenja G 2/5 i GFT 1/15. Finale je donelo ne toliko lepu, koliko borbenu utakmicu, u kojoj je ekipa odeljenja G 2/5 pobedila. Konačni raspored na

turniru u malom fudbalu je sledeći:

1. mesto G 2/5
  2. mesto GFT 1/15
  3. mesto HT 2/3
- Stoni tenis postaje sve

grafika: Pešti Emma GFT 4/6

popularniji među našim učenicima. Zaljubljenici u ovaj sport bili su prisutni na Paliću.

Turnir u basketu, kao i turnir u odbojci, sveo se na dve ekipe, tako da se izgubio takmičarski karakter. Treba pohvaliti učenike koji su po teškim vremenskim uslovima ipak odlučili da ovo subotnje prepodne provedu na sportskim terenima.

aktiv profesora fizičkog vaspitanja

SPORTSKE VESTI

Početak školske 2008/2009. godine obeležila su brojna takmičenja iz plivanja, košarke i stonog tenisa. Učenici naše škole su na nekima od njih postigli zapažene rezultate.

U okviru opštinskog prvenstva srednjoškolaca u plivanju, učenik GFT 1/15 odeljenja, Strahinja Čalasan, plasirao se na republičko takmičenje

osvojivši drugo mesto u disciplini delfin.

Na izbornom takmičenju za finale Kupa tolerancije, i muška i ženska košarkaška ekipa osvojile su drugo mesto.

Stonoteniseri naše škole, Ema Pešti iz GFT 4/6 odeljenja, Lea Seleši iz VT 3/1 odeljenja i Stefan Kostadinović iz GFT 2/13 odeljenja, uspesima postignutim na okružnom takmičenju izborili su učešće na republičkom prvenstvu srednjoškolaca koje je održano

10. novembra 2008. u Kikindi. Ema Pešti i Lea Seleši su u parovima osvojile peto mesto, dok je Stefan Kostadinović osvojio treće mesto u pojedinačnoj konkurenciji.

Svim sportistima naše škole čestitamo i želimo mnogo uspeha na predstojećim takmičenjima.

aktiv profesora fizičkog vaspitanja

RAZMIŠLJANJA - GONDOLKOZÁSOK

ŠTA SLUŠAM I ŠTA MI SE DOGADA

Alicia Keys: I ain't got you

Pesma govori o traganju za različitim vrednostima u životu, a koja ne vrede ukoliko nemaš sa kim da ih поделиš.

Prljavo kazalište: Marina

Ovu pesmu prvi put sam čula u najlepšem periodu svog života. Budi nežnost i ushićenost, istovremeno. Pesma je jednostavna i melodična, prirasla mi je srcu. Kad god je čujem, srce počne ubrzano da mi kuca.

Dušan Svilar: Krstić oko vrata

Slušam je kada se nalazim sama u nekoj prostoriji, ponekad i zaplačem slušajući je. Ova pesma budi moja sećanja. Osećam se potpuno ispunjeno dok je slušam.

Marchelo: Gola Vera

Dok slušam ovu pesmu čini mi se da mi se otvaraju oči, da shvatam mnoge stvari koje se dešavaju oko mene. Imam osećaj da me neko razume i da neko ima rešenje za sve probleme koje mnogi poriču, ali duboko u sebi znaju za njih.

Sergej Četković: Pogledi u tami

Budi u meni ljubav i toplinu. Najčešće je slušam kada sam sama, jer tada mogu u potpunosti da je osetim.

MGMT: Electric feel

Razbuđuje me, ponekad je bolja od kafe. Slušam je kad sam tužna i kad sam srećna. Uz ovu pesmu skačem po kući i pravim salto.

Queen: Mama

Veoma mi se dopada muzika i tekst ove pesme.

T.I.: Whatever you like

Pokreće u meni neki neobičan ritam.

Black Sabbath: Solitude

Ova pesma me opušta. Tekst je jako dobar. Dok je slušam, uživam u životu.

Guns n' roses: November rain

Volim staru rok muziku, a ne podnosim sadašnju domaću muziku. Ovo je najbolja pesma moje omiljene grupe. Ovakvu vrstu muzike zavoleo sam uz sestru.

Basshunter: All I ever wanted

Ne samo u tekstu, već i u melodiji ove pesme, osećam snažne emocije, naročito ljubav. To je ona vrsta ljubavi koja može i da te rasplače. Ponekad je slušam nekoliko puta uzastopno.

Yellowcard: Rough landing, holly

Stalno slušam ovu pesmu. Sviđa mi se, jer je zabavna i može da se sluša u svakoj prilici. Dok je slušam, zamišljam razne ludosti koje inače ne bih nikad uradio (maštam kako sa motorom skačem u provaliju i usput pravim najluđe poze).

Elitni odredi: Moja jedina

Ovu pesmu volim jer me podseća na bivšeg dečka kojeg i dalje volim.. Sve što želim da mu kažem, rečeno je u toj pesmi.

Zdravko Čolić: Ti si jedina

Ova pesma budi u meni najdublja osećanja i uvek me dovede do suza. Podseća me na moju jednu i jedinu ljubav...

Đorđe Balašević: Jesen stiže, Dunjo moja

Kad god sam tužna ili osećam nostalgiju za bilo čime, poslušam ovu pesmu. Isplačem se slušajući je, pa se smirim...

Dado Topić i Slađana Milošević: Princeza

Ova pesma išla je tačno u ponoć 31. decembra kada, inače, slavim i rođendan. Pamtim taj momenat jer me je tada prvi put poljubio moj dečko. To je sada naša pesma.

Toše Proeski: Srce nije kamen

Ova pesma budi u meni emocije... Slušam je kad sam tužna.

Bojan Marović: Sve si mi ti

Slušam ovu pesmu kad sam tužna. Kad se posvađam s dečkom, ova pesma me na neki način oraspoloži.

Učenici Politehničke škole

ŠTA BIH PROMENIO U ŠKOLI

Bilo bi dobro kad nas domari ne bi terali napolje za vreme velikog odmora. Ima puno stepenica, pa kad se popnemo, ne možemo da dišemo. *Andrea Jović GFT 2/15*

Želela bih da je školska zgrada šira i niža, ili da ima lift. Trebalo bi da imamo veću salu, više klupa u hodnicima, bolje stolice i table i muziku tokom odmora. Bilo bi dobro kada bi se u školi organizovale različite manifestacije. *Natalia Cvik GFT 2/15*

Proširila bih kantinu kako bi u njoj bilo više mesta za učenike. Volela bih da imamo više časova praktične nastave, da bismo što više naučili. Češće bih organizovala stručne ekskurzije. Bilo bi lepo kad bi učenici imali više mogućnosti za druženje na različitim sekcijama, utakmicama i slično. *Beata Cindel GFT 3/6*

Meni se u školi ne sviđa ponuda hrane u kantini. Posle podne prodaju samo kikiriki, a ja više volim topli sendvič. *Denis Glavčić GFT 4/6*

Mislim da bi u ovoj, ali i u svim ostalim osnovnim i srednjim školama, trebalo zabraniti deci pušenje. *Dajana Radić GFT 2/15*

Poradio bih na razvoju međuljudskih odnosa između profesora i učenika. Zabranio bih isticanje nacionalnih i ličnih ubeđenja u školi. *Filip Savić Kovač HT 4/3*

Volela bih da imamo veće dvorište, jer je ovo jako malo. Za vreme odmora je mnogo đaka na ulici, jer ne možemo svi da stanemo u dvorište. *Dominika Nađ, GFT 3/6*

Google

Google su osnovali Lari Pejđž i Sergej Brin dok su bili studenti na Univerzitetu u Stenfordu. Kompanija je osnovana 7. septembra 1998. godine.

Prva javna prodaja akcija ove kompanije održala se 19. avgusta 2004. godine podižući vrednost kompanije sa 1,67 milijardi američkih dolara na 23 milijarde dolara. Preko serije novih proizvoda, akvizicija i partnerstava, kompanija je proširila svoju osnovnu delatnost pretrage i reklamiranja u druga područja, uključujući elektronsku poštu, onlajn mape, prikaz video formata i ostalo. Google su kao istraživački projekat započela dva doktora nauka, bivši studenti Univerziteta u Stenfordu iz Kalifornije, Lari Pejđž i Sergej Brin, januara 1996. godine. Oni su zasnovali hipotezu da pretraživač koji analizira odnose između veb sajtova treba da daje bolje rezultate od tada postojećih tehnologija, koje rangiraju rezultate prema broju pojavljivanja traženog pojma na stranici.

Internet pretraživač Google privukao je odane korisnike interneta koji su zavoleli jednostavan dizajn i laku upotrebu. Google je 2000. godine počeo sa prodajom reklama povezanih sa ključnim rečima pretrage. Reklame su bile tekstualne kako bi se uklopile u jednostavan dizajn stranica i kako bi ubrzale brzinu učitavanja stranica.

Dobrotvorne akcije kompanije

Kompanija Google je dobrotvorna organizacija koja organizuje humanitarne akcije širom sveta. Glavni prioriteti ove organizacije su:

- borba protiv siromaštva u svetu,
- potraga za izvorima energije koje su jeftinije od uglja,
- pomoć zemljama pogođenim elementarnim katastrofama,
- pomoć ljudima koji su oboleli od raznih bolesti.

Anketa

1. Da li ste čuli za Google?

Da: 96%

Ne: 4%

2. Da li ga koristite?

Da: 93%

Ne: 7%

3. Dali ste ikada čuli za Sergeja Brina i Larija Pejđža?

Da: 10%

Ne: 90%

4. Da li ste čuli za Google.org?

Da: 2%

Ne: 98%

5. Da li znate koliko je godišnji prihod ove organizacije?

Ne: 100%

6. Da li znate koje je godine osnovan Google?

Da: 5%

Ne: 95%

CRNA RUPA

Iz sociologije smo dobili zadatak da izaberemo temu i da na osnovu nje uradimo anketu i upitnik. Odlučili smo se da pišemo o aktuelnoj i zanimljivoj temi - crnoj rupi. U želji da što bolje objasnimo pojam crne rupe, nasumice smo birali prolaznike pokušavajući da saznamo šta oni znaju o ovoj temi, ali su oni uglavnom bili nezainteresovani. Pogledali smo i upitnik na forumu jedne od internet stranica kako bismo saznali šta ljudi misle o eksperimentu zbog kojeg bi moglo doći do nastanka crne rupe. Saznali smo da 50 % ljudi nije zainteresovano za ovaj eksperiment, 35 % ljudi ne podržava poduhvate naučnika, a 15 % veruje da naučnici rade ispravnu stvar. U nameri da se što bolje informišemo, intervjuisali smo i profesora fizike, Stipana Peića:

-Da li ste čuli za crnu rupu?

-Na DVD-u? U saksiji? U glavi? U svemiru? U gramofonskoj ploči? DA!

-Šta mislite o tome?

-Ne bi se vrtelo da nema rupe.

-Da li smatrate da je ovaj eksperiment dobar potez u istoriji nauke?

-Čovek je nemirnog duha.

-Kako će taj eksperiment uticati na planetu Zemlju i ljude?

-Mirno spavajte, ali ne na času.

-Da li se pribojavate posledica eksperimenta?

-Tresla se gora, rodio se miš.

Malo više o crnoj rupi...

Crna rupa je jedan od mogućih zvezdinih ostataka - ekstremno zakrivljena oblast prostor - vremena iz koga se, prema klasičnoj fizici, ništa, čak ni svetlost, ne može otisnuti zbog izuzetno velike sile teže, odnosno gravitacije. Možda je to prazan prostor, možda je to prava crna rupa u svemiru, a možda je ona mesto koje je odsečeno od ostatka svemira, a možda crne rupe, u stvari, ne postoje... Dokazano je da je njihovo postojanje moguće, ali nema dokaza da one zaista postoje, jer se golim okom ne mogu videti čak ni kad bismo gledali kroz najbolji svetski teleskop, jer su, jednostavno, crne. Ko zna, možda su one samo plod mašte dokonih fizičara...

Naučnici pokušavaju da naprave eksperiment koji će dokazati nastanak crne rupe. Ovo je najveći poduhvat u novijoj istoriji nauke. Početak ovog eksperimenta više puta je najavljivan i odlagan. Uloženo je četrnaest godina rada i 8 milijardi dolara. Na granici Švajcarske i Francuske probno će biti pušten u rad najveći akcelerator čestica ikada napravljen u okviru kontroverznog eksperimenta koji treba da rasvetli tajne postojanja. Akcelerator su gradili vodeći fizičari sveta u centralnoj evropskoj laboratoriji za nuklearna istraživanja (CERN). Postoji mišljenje da bi u akceleratoru mogle da se pojave crne rupe koje ne bi uništile samo mašinu, već i pola teritorije Francuske i Švajcarske, a na kraju, možda, i našu planetu. Naučnici tvrde da je nastanak crnih rupa moguć, ali bi rupe postojale suviše kratko, tek nekoliko delića sekundi, tako da ne bi mogle da nanesu nikakvu štetu. Oni takođe smatraju da se sudaranje subatomskih čestica, koje će biti izazvano u akceleratoru, konstantno odigrava u prirodi, pri čemu sudari kosmičkog zračenja proizvode mnogo više energije od akceleratora. Naučnici smatraju da će im taj uređaj omogućiti da dobiju verodostojne informacije o nastanku univerzuma i pomoći im da dobiju odgovore na mnoga nerešena pitanja.

Akcelerator se nalazi u džinovskom tunelu na dubini od 100 metara, prečnika 27 kilometara. Dva snopa čestica će se kretati ogromnom brzinom u suprotnim smerovima. Njihove čestice će se na mnogim mestima presecati i sudarati, a posledice tih sudara biće glavni predmet izučavanja naučnika. Ukoliko se sve bude odvijalo po planu, prvi protoni će početi da kruže po akceleratoru 2. ili 3. septembra (što znači da je već počelo). Inženjeri procenjuju da će im biti potrebno mesec - dva da bi doterali i podesili intenzitet snopova.

Zbog mnogih tužbi i špekulacija, eksperiment je obustavljen. Neki kažu da je bankrotirala fabrika, a neki da je do obustave eksperimenta došlo zbog hladnog vremena. Naučnici kažu da će se eksperiment nastaviti u proleće. Pa, videćemo...

Vladimir Popov,
Sivić Kimetin Ričard,
Nenad Perković, Igor Mikulić i
Dejan Heralić, VT3/1

Mila Čičić, Nina Čičić, Ana Grujičić, Ana Ždero,
Ivana Breščanski i Nina Radojčić, TPA 3/ 11

FRUŠKA GORA

*Fruška gora, niska pa dugačka,
kraj Dunava drema kao mačka.
Fruška gora, kao hleb iz peći
od svih drugih i lepši i veći.*

Duško Radović

Nekada ostrvo u Panonskom moru, Fruška gora danas leži u ravnoj Vojvodini, noseći u svojim nedrima tragove svih geoloških doba i istorijskih epoha. Smešten između Save i Dunava, ovaj najstariji nacionalni park Srbije izuzetnim čine raznovrsnost prirodnog bogatstva i ostaci raznih objekata iz prošlih vremena.

Ime Fruške gore čuva uspomenu na neku etničku zajednicu koje odavno nema u ovim krajevima. U vreme starih Rimljana, u antičkom razdoblju, Fruška gora zvala se Alma Mons, tačnije Plodna planina, a mađarski naziv je Tarczal. Postoji mišljenje da ime Fruška gora potiče od imena Franačka koji su nekada vladali ovim krajevima.

Nastala je u paleozoiku pre više stotina miliona godina, nabiranjem. Kasnije se duž raseda spuštala i izdizala i sada predstavlja tipičan horst. Više puta tokom geološke prošlosti plavljena je morem i iz njega ponovo izranjala u vidu ostrva, o čemu svedoče brojni fosili korala, ježeva, puževa i školjki na njenim obroncima. Burna prošlost ostavila je traga, pa je Fruška gora danas pravi geološki muzej. Naročito su interesantne sedimentne stene bogate fosilima biljaka i životinja. Kao stranice knjige, naslage nam pričaju o neverovatnoj prošlosti, klimatskim promenama i tektonskoj aktivnosti ove stare planine. Interesantni su fosili mamuta, irvansa, bizona i drugih sisara koje su na ovim prostorima lovili naši preci krajem ledenog doba.

U krečnjačkim naslagama i laporcima nastale su i fruškogorske pećine. Ima ih sedam, a sa našim đacima najčešće obilazimo tri: Perinu pećinu na Popovici, Rakovačku pećinu nedaleko od centra sela Stari Rakovac i pećinu kod manastira Staro Hopovo. Meni je posebno interesantna priča o pećini koja se navodno nalazi ispred ulaza u Ležimir. Jedne večeri koju sam proveo u Ležimiru, slušao sam od starijih meštana priču o pećini kraj asfaltnog puta na ulazu u selo, čiji je ulaz zarušen šezdesetih godina dvadesetog veka. Oni koji su u nju ulazili, a takvih još ima, kažu da je tako velika da se u njoj traktor može okrenuti. Bili smo do ulaza, sada je mali i zarušen i ne može se ući dublje od dva-tri metra.

Neki su izbrojali četrdeset četiri potokne doline fruškogorskih potoka. Doline okrenute jugu su blagih strana i ravnomernog pada, dok su doline okrenute severu duže, duboke i strme. Uglavnom su to predeli udaljeni od puteva, obrasli bujnom

i raznovrsnom vegetacijom. To su oaze mira u kojima se čuje samo cvrkut ptica i žubor vode. Osim izvora pitke vode, ukras ovih dolina su i vodopadi kojih na Fruškoj gori ima više od deset. Nisu impresivnih dimenzija, ne obiluju vodom, ali su pravo iznenađenje za pešake, jer većina posetilaca Fruške gore ni ne zna da oni postoje. Do njih uglavnom stižu najuporniji, peške, često neobeleženim stazama, jer se nalaze na skrovitim mestima udaljenim od planinarskih domova. Ove doline i vodopadi su mesta na kojima ne znate na koju stranu pre da se okrenete, da li da uživate u zvuku vode koja se preliva preko stena, ili u raznovrsnom ptičijem repertoaru; da li da pogled zadržite na ogromnim stablima obraslim pužavicama ili na cveću koje raste pri tlu. Ne znam da li su vodopadi lepši zimi kada se pomešaju voda, sneg i led, u proleće kada se raspevaju ptice i procveta raznobojno cveće, u leto kada bujna vegetacija stvara polumrak ili kada se raznovrsno drveće oboji neverovatnim nijansama jesenjih boja.

Na obroncima Fruške gore postoji nekoliko izvora mineralne vode. Kraj nekih su izgrađene banje, kao na primer, Vrdnik ili Slinkamen. Tamo ne vodim đake u šetnju, tamo mogu ići i sami kada odrastu. Draži mi je izvor sumporovite vode kraj manastira Staro Hopovo, koji nije ni uređen, ni dovoljno istražen. Iz daljine smrdi na pokvarena jaja što doprinosi stvaranju bora na licima iznenađenih đaka. Dragoceni su i svi ostali izvori i česme, naročito kada krenemo na višesatne pešačke ture po toplom vremenu.

Na Fruškoj gori nema prirodnih jezera, ali ima petnaest veštačkih. Uglavnom su nastala pregrađivanjem potočnih dolina radi rekreacije, za potrebe stočarstva i uzgoja ribe. Najlepše je ono koje je nastalo slučajno. U napuštenom kamenolomu trahita i filita, južno od sela Ledinci, okruženo gustom šumom, nalazi se četrdeset metara duboko, nestvarno bistro i čisto, Ledinačko jezero. Sećam se sredine devedesetih kada sam tamo vodio đake građevinske struke da pogledaju duboki kamenolom na čijem su dnu radili veliki bageri. Kasnije je kamenolom prestao sa radom, voda je potopila ogromnu rupu i sada, na radost kupaća, ovde dolazimo leti da se rashladimo. Na obali ovog jezera snimani su i filmovi, a spotove su pravile i poznate zvezde, kao, na primer, Zdravko Čolić.

Pod šumom je gotovo čitavo područje nacionalnog parka koji obuhvata središnji, najviši deo planine. Najzastupljenije su čiste bukove, hrastove, lipove i grabove šume, kao i bukovo-lipove, hrastovo-grabove šume i druge kombinacije, najčešće od dve dominantne vrste drveta. Sprat prizemnog rastinja stvara tepih od bršljena, kukureka, šumske mlečike, kostrike, paprati, jelenskog jezika, plućnjaka, repuha, podbela, maslačka... Rano proleće najavljuje visibaba, a potom se pojavljuju kukurek i druge vrste koje zazelenju

nego što drveće olista.

Kada se planinari iz Subotice pojave u planinarskom domu na Popovici, domarka Desa dočeka nas fruškogorskim čajem koji je mešavina različitih lekovitih biljaka. Kažu da na Fruškoj gori raste šesto šezdeset osam vrsta lekovitog bilja.

U nižim predelima, van okvira nacionalnog parka, pružaju se vinogradi i voćnjaci. Vinogradi Fruške gore po legendi se vezuju za rimskog cara Probstsa. Zahvaljujući njemu, prva vinova loza zasađena je u ataru sela Stara Bingula.

Frušku goru okružuju brojna znamenita mesta, među kojima treba izdvojiti Petrovaradinsku tvrđavu, Vrdničku kulu iz 12. veka i Sremske Karlovce. Na samoj planini nalaze se brojni spomenici, a najpoznatiji su spomenik Branku Radičeviću na Stražilovu i spomenik na Iriškom vencu posvećen borcima Narodnooslobodilačkog rata.

Manastiri Fruške gore su jedinstvena grupa sakralnih objekata nastala u periodu velikih seoba od 15. do 18. veka. Od trideset pet izgrađenih manastira do danas je sačuvano petnaest. Ti manastiri su kroz istoriju predstavljali simbol nacionalnog otpora Srba Turskoj i čuvare velikog nacionalnog blaga oličnog u umetnosti i arhitekturi. Danas su aktivni manastiri: Krušedol, Petkovića, Rakovac, Velika Remeta, Divša, Novo Hopovo, Staro Hopovo, Jazak, Mala Remeta, Grgeteg, Beočin, Privina Glava, Šišatovac, Kuveždin i Vrdnik-Ravanica.

Na Fruškoj gori postoji nekoliko hotela, odmarališta, a tu su i škole u prirodi i planinarski domovi. Vredni planinari obeležili su oko pet stotina kilometara staza koje vas, ako imate vodič i kartu, vode do najudaljenijih delova planine. Iako su jednodnevni izleti mogući, našim đacima zanimljiviji je višednevni boravak u nacionalnom parku, što iz želje da ga bolje upoznaju, što zbog, nama starijima teško razumljive potrebe da na Fruškoj provedu besanu noć pod zvezdama koje su, kada se na Frušku popnete, nekako bliže.

Možda bih kogod hteo znati kakve sam hasne imao od svega toga? Novaca sam potrošio toliko, da bih mogao salaš kupiti. Samo sam u zlatu prosuo po kršu 11.000 kruna, jer sam zlatom plaćao čobane i seljake, putovođe i nosače prtljaga. Za put, hotele i fotografije, konzerve i knjige potrošio sam mnogo više. Mučio sam se kadgod grozno, bez vode po suncu, bez krova po kiši, bez postelje na travi i na kamenu, pa noćio sam i u rupi u snegu. A da li se kajem? Ne ja! Bio sam uvek presrećan na putu! Moje duševno uživanje bilo je tako veliko, da sam svuda, u najsumornijem kršu, i kraj mora i na vrh gora, bio kao u kakvom raj!

Dr Radivoj Simonović

Iso Planić, profesor

planinarska sekcija

FRUSKA GORA

radovi učenika grafičke struke

